

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Beslut om bildande av naturreservatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun, Skåne län

Beslut

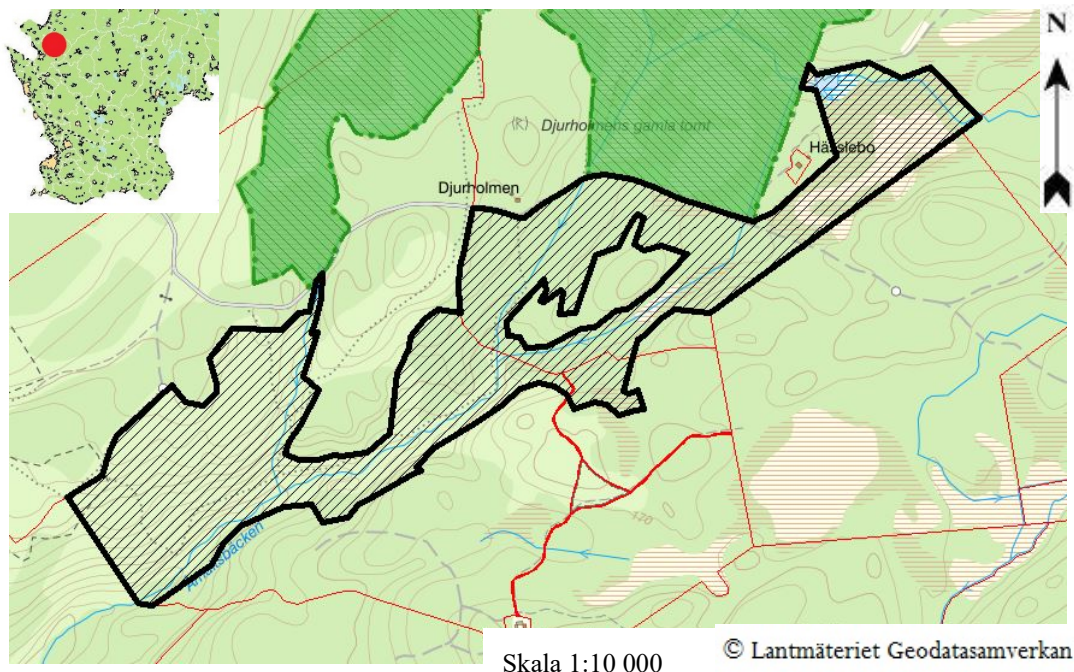
Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 4).

Med stöd av 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. utser länsstyrelsen Stiftelsen O D Krooks Donation i Kristianstads län till förvaltare av naturreservatet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö 291 86 Kristianstad	Södergatan 5 Ö Boulevarden 62 A	010-224 10 00 vx	010-224 11 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se www.lansstyrelsen.se/skane	Facebook: lansstyrelsenskane Twitter: @lstskane

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Århultsbäcken
Kommun	Ängelholm
Natura 2000	SE0420272
Dos id	1115150
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Del av Djurholmen 1:5 och 1:6 i Ängelholm kommun
Markägare	Stiftelsen O D Krooks donation i Kristianstads län
Läge	Cirka 15 km NO om Ängelholm
Kartblad	Topografisk karta: 3C NO och 4C SO
Koordinater	X 378710, Y 6245750 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	Nr 8 Nordöstskaånes skogslandskap
Vattenförekomst	Århultsbäcken WA64566153
Inskrivna nyttjanderätter	Uppgifter finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Uppgifter finns i akten
Areal	Cirka 54,1 hektar, varav land cirka 53,4 hektar och vatten cirka 1,8 hektar
Förvaltare	Stiftelsen O D Krooks donation i Kristianstads län

Syftet med naturreservatet

1. bevara biologisk mångfald,
2. vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
3. tillgodose områden för friluftslivet,
4. skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter

Precisering av syftet:

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras. Områdets lövsumpskogar ska bevaras och restaureras. Områdets vattenregim ska restaureras i syfte att öka den kvarhållande vattenförmågan inom området och öka bäckarnas grad av naturlig hydrologi. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla fältskiktet,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Initialt aktivt öka mängden död och döende lövved inom restaureringsytorna,
- Ej transportera ut lövved,
- Tillse att det inte förekommer gran inom området, med vissa specifika undantag,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Efter utredning: lägga igen avvattande diken, återskapa naturligare bäckfåror eller blötlägga mark,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, i synnerhet arter kopplade till ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,

- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att anlägga och underhålla rastplatser, vindskydd, leder etc.

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, borra, schakta, rensa, dika, fylla ut eller annan markberedning,
2. uppföra mast, jakttorn, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. plantera eller så buskar och träd,
4. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
5. åstadkomma körskador,
6. uttransportera lövved,
7. använda kemiska bekämpningsmedel,
8. stödutfodra jaktbart vilt,
9. bedriva jakt på skogshönsen orre, tjäder och järpe.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. skötsel av mark innefattande naturvårdsåtgärder (exempelvis avveckling av barrträd, skapande av död/döende ved, plantering av lövträd, inhängning av föryngringsytor med ädellövskog) enligt bilaga 2,
4. efter utredning: lägga igen avvattnande diken, återskapa naturligare bäckfåror eller blötlägga mark enligt bilaga 2,
5. bekämpning av invasiva och/eller främmande arter,
6. inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
7. utförande av åtgärder, av mindre karaktär, för arter som är knutna till områdets ädellöv- och lövskogsbiotoper,
8. uppsättning av holkar,
9. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, enligt bilaga 2,
10. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, eller naturföremål,
2. elda/grilla annat än på anvisad plats. Användning av friluftskök är tillåtet i naturreservatet,
3. cykla annat än på väg eller anvisad cykelled,
4. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
5. gräva upp växter,
6. Föra bort död ved, eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
7. på ett störande eller högljutt sätt använda musik- eller ljudanläggning, musikinstrument eller liknande,
8. placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, eller liknande,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd

9. placera eller sätta upp snitsel, orienteringskontroll eller liknande anordning annat än tillfälligt, högst tio dygn, under förutsättning att kontaktuppgifter och datum för uppsättning anges på de utplacerade föremålen,
10. uppföra någon form av anläggning eller placera ut för reservatet främmande föremål,
11. fanga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna,
12. samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar, med undantag av enstaka beläggsexemplar, under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-10.
- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med väg, led, rastplats etc).
- underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag och vattendomar. Inför utförande av arbetet ska verksamhetsutövaren informera förvaltare och länsstyrelsen om åtgärden.
- restaurering av Århultsbäcken med biflöden, inklusive åtgärder för åns välmående i närliggande terrester miljö, som återförande till tidigare åfåra, återmeandring, iläggande av material för att höja bottnen, plugga diken etc
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, ledningar, transformatorstation, master och anläggningar, tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta

underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

För föreskrifterna gäller vidare följande undantag:

- A2 och C1 gäller ej för tillfälliga mobila jaktorn,
- A2 och A4 i samband med iordningsställande av nya leder, rastplatser och friluftsanläggningar inom området,
- A4 gäller ej flytt av fallet eller fällt träd över eller i anslutning till led eller annan friluftsanläggning med utläggning på annan plats i naturreservatet,
- A4 och A5 gäller ej markägarens gallring eller slutavverkning av befintliga avdelningar med barrbestånd, enligt bilaga 3, där markägaren äger rätten till virket. Granskogen ska avverkas när den är mogen enligt skogsbruksplan, alternativt slutligt avverkad senast 2030-12-31.
- A1, A4, A5, gäller ej markägarens rätt att ta och underhålla väg, enligt bilaga 3.
- A6 gäller ej, efter samråd med länsstyrelsen, utläggning av enstaka stammar lövved i andra naturreservat med ädellövskog,
- C4, C8 och C9 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.
- C9 gäller ej utsättning av de markeringar orienteringsverksamheter nyttjar vid banutläggning.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- Lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, ([SFS1998:812](#)),
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.

- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samrådsplikt kan gälla för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage, markskador eller påverkar djurlivet.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Århultsbäcken ligger uppe på Hallandsåsen. I gränsen mellan den nemorala zonen och boreonemorala zonen. Bergarten består av gnejs. Jordarten består huvudsakligen av morän (sandig-moig). Vissa delområden består av torv. Århultsbäcken rinner i en sprickdal som uppkom när horsten uppstod för 80 miljoner år sedan och mynnar i Västersjön.

Kulturarhistoriska bevarandevärden och markanvändning

Fornlämningar i och omkring området tyder på att människan blev bofast tämligen sent, kring 1500-talet, här. Den magra moränen och myrmarken i sig är den troliga förklaringen. Den närliggande fornlämningen gården Djurholmen fanns år 1715. I Århultsbäcken finns rester av en skvaltkvarn. När befolkningen ökade kraftigt under

1800-talet ökade också markutnyttjandet. I och i anslutning till området anlades några mindre torp/backstugor. Låglänta områden utmed bäcken nyttjades för slätter och på skogen gick djuren och betade. Landskapet var betydligt mer öppet. I hela området finns rikligt med stenmurar. I modern tid har träd börjat etablera sig på stora delar av tidigare öppna ytor. I angränsning till området bedrivs rationellt granskogsbruk.

Biologiska bevarandevärden

Området har höga naturvärden i och kring själva Århultsbäcken. Bäckens till stora delar naturlig i sin utformning och är mycket rik på block och sten. Längs med bäcken finns några kvillområden. Längs bäcken växer bl.a. skärmstarr, bäckbräsa, dunmossa, källgräsmossa och missne. Ett för Skåne större vattenfall finns centralt beläget i naturreservatet. Längs bäcken finns fortfarande helt öppna partier bevuxna med bl.a. starr och kärrsilja. På sydslutningen finns, för Skåne mycket ovanliga, slutningskärr med klibbal och glasbjörk. I dessa områden där blottad mineraljord uppkommit genom att granar har vält växer kambräken, i mindre gläntor växer myrliljor. Inom området finns också en mindre mosse på cirka 1 hektar där det växer mycket rikligt med myrliljor.

Området domineras i övrigt av ädellövskog och längs med Århultsbäckens södra del med biflöde finns ett område som har lång trädkontinuitet och som utgörs av en cirka 10 hektar stor ädellövnaturskog av framförallt bok. Skogen här är mycket rik på högstubbar, lågor, senvuxna träd och bukettformade bokar. Här finns arter som bergslok, harsyra, dvärghäxört, skärmstarr, blåbär, kambräken, revlumner, lopplummer, bokkantlav (NT), bokvårtslav (NT), stor knopplav glansfläck, havstulpanlav, orangepudrad klotterlav (NT), platt fjädermossa, blåmossa, guldlockmossa, klippfrullania, skriftlav, porslinsskivling och rikligt med fnösketicka. I området förekommer jättesvampmal (NT).

Naturreservatet ansluter uppströms Århultsbäcken med biflöde till två ställen på det befintliga naturreservatet Djurholmamossen. Århultsbäcken rinner igenom denna mosse. Uppströms skvaltkvarnen finns möjlighet, efter utredning, att höja vattennivån i ett mycket låglänt område på cirka 3 hektar för att blötlägga detta ännu mer och därigenom skapa en större svämlövskog som ger upphov till en än högre biologisk mångfald.

Friluftsliv och tillgänglighet

Området ingår i Stiftelsen Skånska landskaps strövområden, Djurholmen. Området nyttjas mycket aktivt av närboende och ditresta för rekreation, hundrastning, svamplockning etc. Utanför naturreservatet finns en iordningställd parkering, torrtoalett, informationsskylt och grillplats.

Skälen för beslutet

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges.

I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Det föreslagna naturreservatet har höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Natura 2000 område:** Cirka 10,2 hektar av Århultsbäcken med biflöde och angränsade skog ingår i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, SE0420272, Århultsbäcken.
- **Riksintresse enligt 4 kap 2 § MB riksintresse rörligt friluftsliv:** Området ingår i ett större riksintresse för det rörliga friluftslivet som omfattar Kullaberg och Hallandsåsen med angränsande kustområden.
- **Riksintresse avseende 3 kap 6 § MB naturvård:** Hela området ingår i ett större område (Hallandsåsen) som utpekats som riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § MB (N13).
- **Riksintresse avseende 3 kap 6 § MB friluftslivet:** Hela området ingår i ett större område (FM 02 Hallandsåsen) som utpekats som riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap 6 § MB.
- **Myrskyddsplan för Sverige:** Cirka 8,5 hektar är upptaget i den nationella myrskyddsplanen över myrar som bör säkerställas. Hela området är utpekats som en värdekärna.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Gäller med 100 meter utmed Århultsbäcken.
- **Grön infrastruktur:** Delar av området ligger i en preliminär utpekad värdetrakt för ädellöv. Områdets ädellövskog ligger cirka 3,5 kilometer från motsvarande biotop i naturreservatet Musikedalen, 6,5 kilometer från Vindarp och 7,5 kilometer från Osbecks bokskogar. Århultsbäckens myrkomplex ansluter till befintliga naturreservatet Djurholmamossen, vidare ligger det cirka 2,3 kilometer från naturreservatet Matkroksmossen och 3,3 kilometer från naturreservatet Åstarpe mosse.
- **Naturvårdsprogram naturvärde:** Delar av Århultsbäcken utgör ett klass 2 område (nr 22b Århultsbäcken) i länets naturvårdsprogram. Resterande del av området ingår i ett klass 3 område (nr 22a Faxaröd, Tiarp, Boarp och Ugglehult) som sträcker sig över stora delar av Hallandsåsen. Klass 1 utgör högsta naturvärde och klass 4 höga naturvärde.
- **Skogsstyrelsens utpekanden:** har pekat ut en nyckelbiotop ravin/ädelövnaturskog på cirka 16,2 hektar, varav cirka 10 hektar ligger inom naturreservatet. Här finns rikligt med död ved, en hög och jämn luftfuktighet, värdefull kryptogamflora. Vidare har Skogsstyrelsen pekat ut fyra sumpskogsområden, kärrskog, på cirka 9 hektar.

- **Fornlämningar:** I anslutning till Århultsbäcken finns resterna av en skvaltkvarn (medeltid-nyare tid) och en bebyggelselämning, backstuga (medeltid-nyare tid). Genom hela området finns flera hägnadssystem, stenmurar (järnåldern-nyare tid) som till stora delar fortfarande utvisar de olika fastigheterna.
- **Närliggande naturreservat:** Området angränsar till naturreservatet Djurholmamossen som bildades år 2016.
- **Hotade arter:** I området finns bl.a. bökkantlav (NT), bokvårtslav (NT) och jättesvampmal (NT). Miljön är sådan att sannolikt skulle fler hotade arter påträffas vid en riktad inventering.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsens bedömning

Området har mycket höga naturvärden. Det torde inte finnas något annat ställe där besökaren dels kan vandra på en norrlandsliknande myr för att därefter bege sig ner i en sydlänsk ravin omgärdad av ädellövsnaturskog och Århultsbäckens i huvudsak oreglerade och orensade vattendrag. I Området förekommer ett för Skåne högt vattenfall. Områdets sluttande kärrskogar med förekomst av myrlilja får betecknas vara unika för Skåne län.

Området har höga botaniska och zoologiska värden och utgör en viktig reträttplats för många arter som är hotade pga omlandets markanvändning. Området är värdefullt för friluftslivet, vandringsleder finns i ordningsställda inom området. Cirka 8,5 hektar av Djurholmamossen som är en tämligen välbevarad myr som utgör den ovanliga kombinationen av svagt oceanisk - nemoral myrtyp, med starkt sluttande ytor och som omfattas av myrskyddsplanen ingår i området. Myren har stor betydelse som vattenhållande magasin. Området utgör även ett så kallat tyst område som saknar närliggande bullrande infrastruktur.

Området är viktigt att säkerställa för att stärka den gröna infrastrukturen främst gällande ädellövskog och myr på Hallandsåsen.

Granskogen ska avverkas när den är mogen enligt skogsbruksplan, alternativt slutligt avverkad senast 2030-12-31. Tiden har förlängts med anledning av att granen står blött och uttag är i behov av torra körförhållanden för att minimera körsador.

Ett permanent skydd av Århultsbäcken som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker, levande skogar, och ett rikt växt- och djurliv.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 5) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ärendets handläggning

Frågan om naturreservatsbildning väcktes av markägaren år 2019.

Länsstyrelsen har i samråd med markägaren avgränsat området, upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Parkering sker på parkeringsplatsen tillhörande naturreservatet Djurholmamossen.

Intrångsersättning har utbetalts till markägaren år 2021.

Ärendet har remitterats och inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande återfinns i bilaga 5.

Området är inte slutligt inmätt, varför den slutliga gränsen kan komma att ändras något. Slutlig gräns kommer finnas i NVR och på lantmäteriets registerkarta.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Stiftelsen O D Krooks donation i Kristianstads län är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 7.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även medverkat, tf miljödirektör Kristian Wennberg, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, naturvårdsdirektör Ingela Lundqvist, tf enhetschef enheten för samhällsplanering Hanne Romanus, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerade undantag från föreskrifter
4. Skötselplan
5. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kontaktperson

Miljöavdelningen

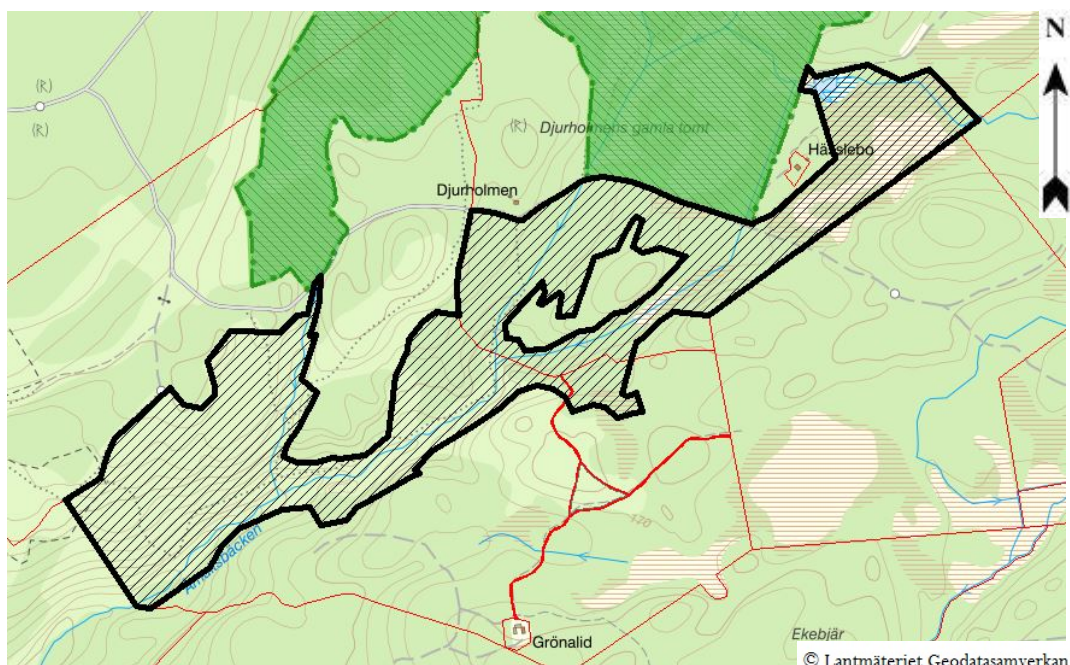
Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 28 april 2022 om bildande av naturreservatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun.

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje samt rastreat på kartan.

Skala 1:10 000.

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Kontaktperson

Miljöavdelningen

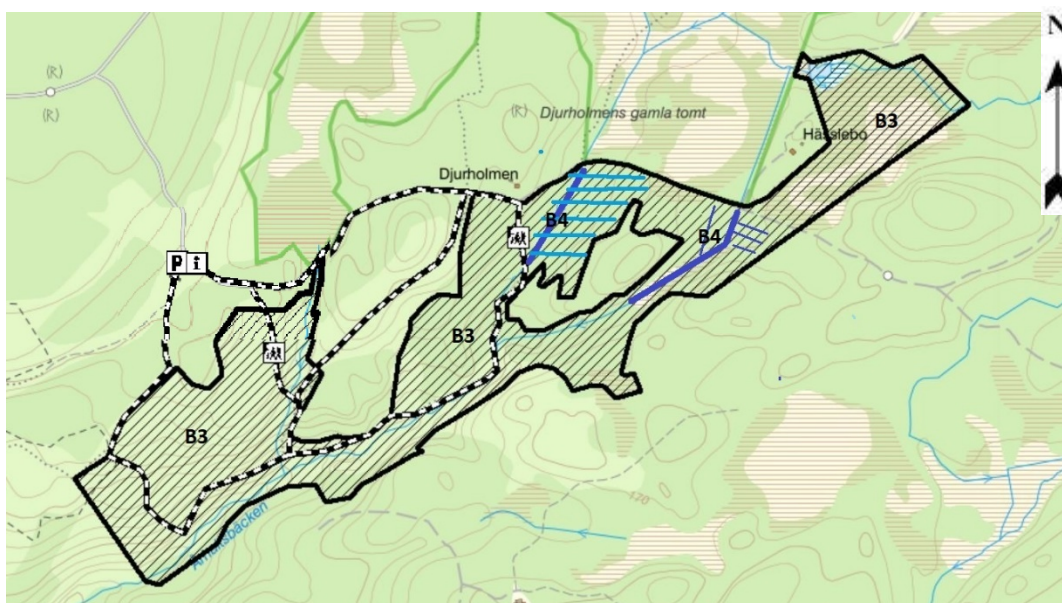
Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 28 april 2022 om bildande av naturreservatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun.

Område B3 gäller föreskrift B3.

Mörkblå område B4 gäller föreskrift B4. De ljusblå linjära strecken symboliserar mark som efter utredning kan blötläggas.

Hela den rasterade ytan gäller föreskrifterna B5-B8 och B10.

Markerad informationsskylt gäller föreskrift B2.

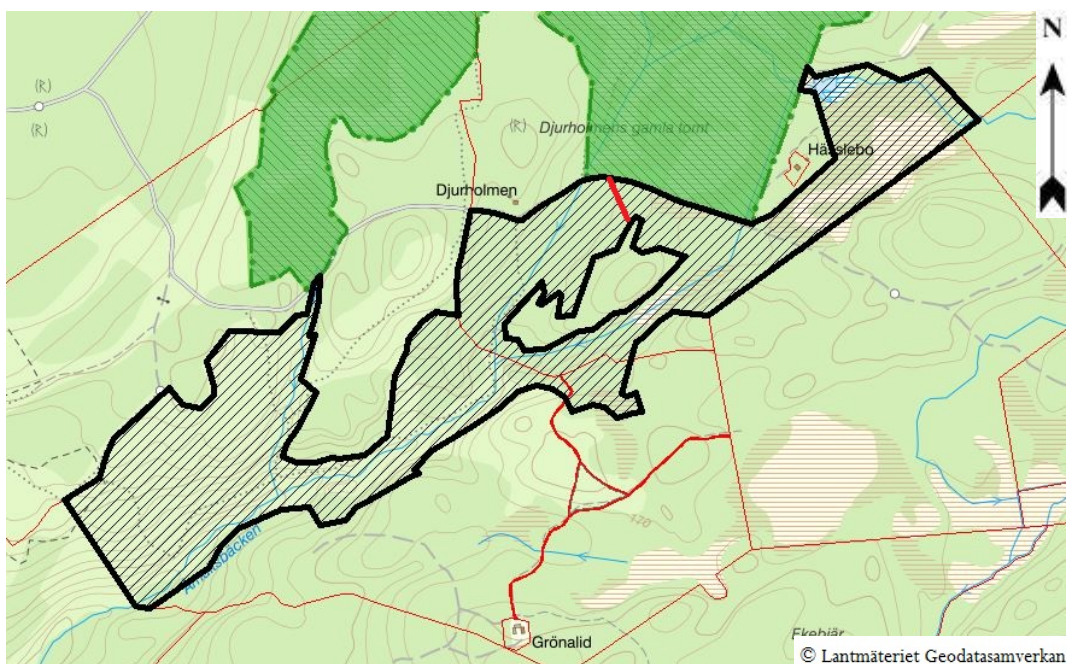
Leder och anläggningar gäller föreskrift B9.

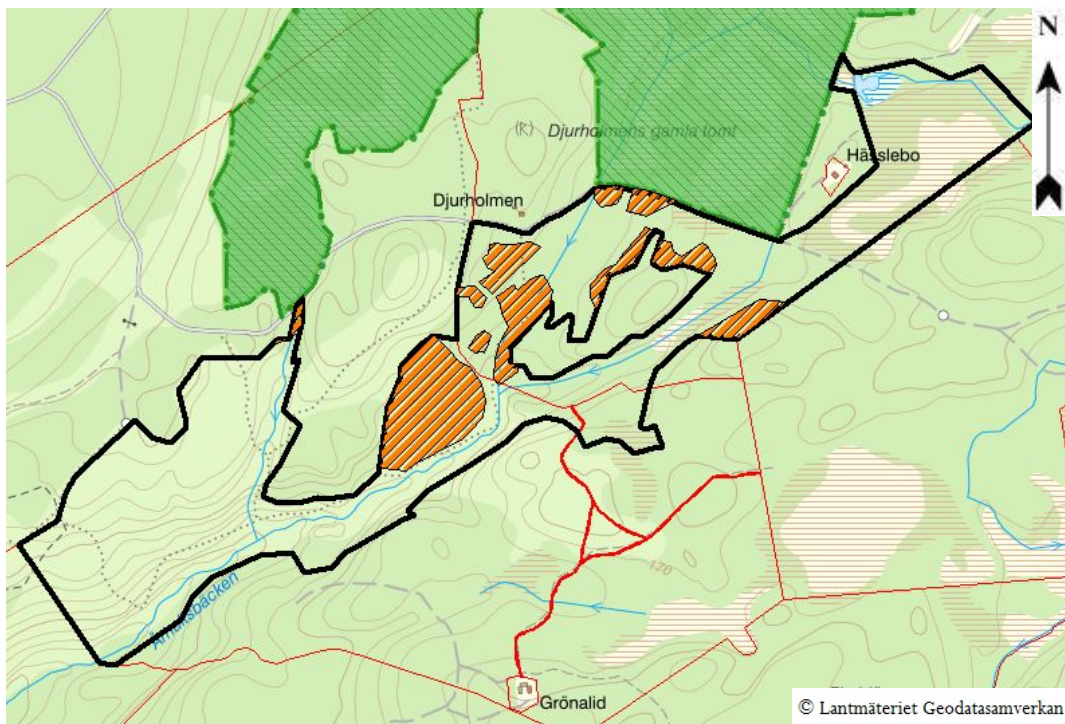
Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 3. Karta med markerade områden gällande undantag från föreskrifter

Tillhör beslut den 28 april 2022 om bildande av naturreservatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun.

Rödmarkerat streck gäller ej föreskrifterna A1, A4 och A5, markägarens rätt att ta och underhålla väg, bl.a. för uttransport av virke från fastigheten.

Orangeskräfferade områden på där undantag från föreskrift A4 och A5 gäller.

Markägaren äger rätt att gallra eller slutavverka befintliga avdelningar med barrbestånd. Markägaren äger rätten till virket. Granskogen ska avverkas när den är mogen enligt skogsbruksplan, alternativt slutligt avverkad senast 2030-12-31. Tiden har förlängts med anledning av att granen står blött och uttag är i behov av torra körförhållanden för att minimera körsador.

Skala 1:10 000.

Länsstyrelsen
Skåne

511-43138-2021
1292-207

Skötselplan för naturreservatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun

Tillhör beslut den 28 april 2022 om bildande av naturreservatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun.

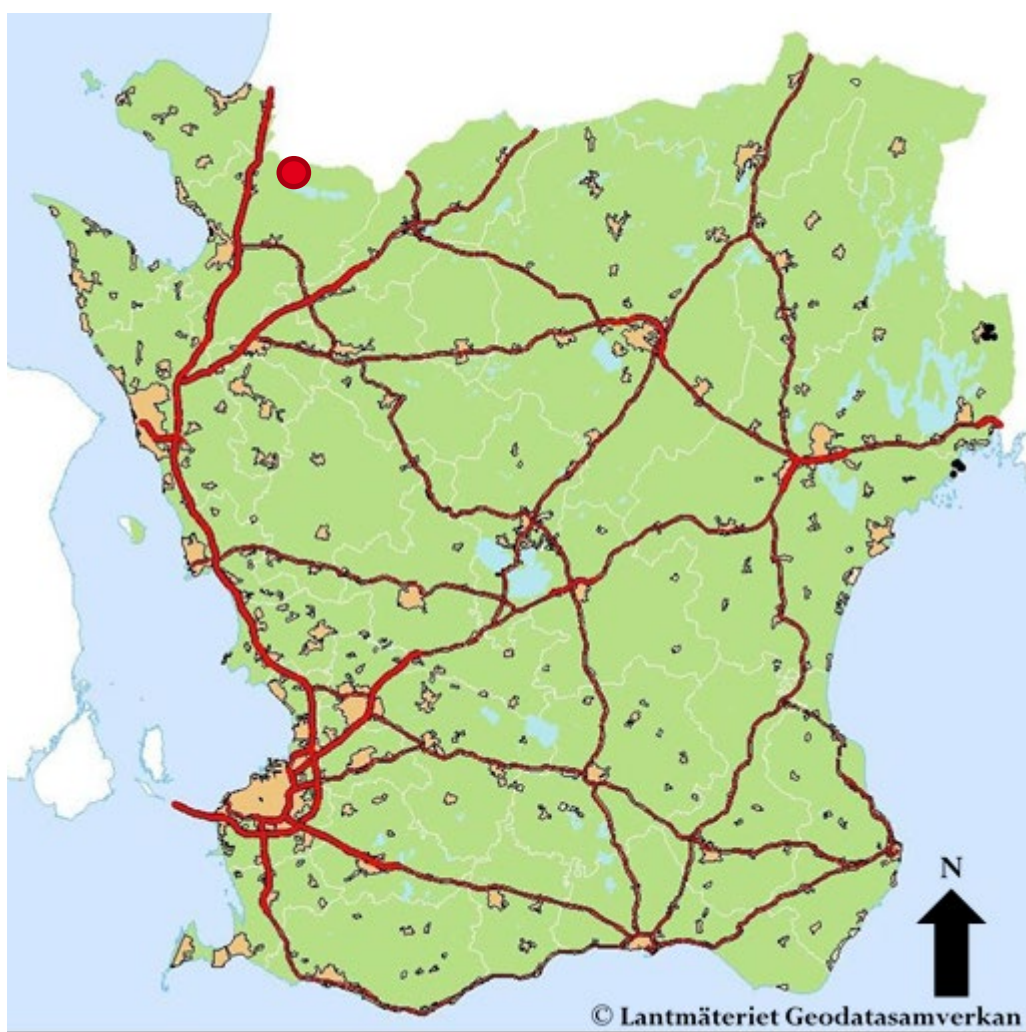

Fig.1. Den röda cirkeln anger naturreservatets ungefärliga läge.

Innehållsförteckning

Inledning	5
1 Syftet med naturreservatet	6
2 Beskrivning av området.....	7
2.1 Administrativa uppgifter.....	7
2.1.1 Information om Natura 2000	8
2.1.2 Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000.....	8
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	9
2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild.....	9
2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria.....	9
2.2.3 Biologi	14
2.2.4 Friluftsliv	14
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	15
3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning	16
3.1 Övergripande bevarandemål.....	16
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	16
3.3 Konsekvenser av klimatförändringar.....	16
3.4 Populationsstärkande åtgärder	17
3.4.1 Åtgärder för skogsduva.	17
3.5 Hydrologisk restaurering.....	17
4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena	17
4.1 Skötselområde Naturskogsliknade ädellövskog cirka 7,7 hektar	17
4.1.1 Beskrivning:	17
4.1.2 Bevarandemål:	18
4.1.3 Restaureringsåtgärder:	18
4.1.4 Skötselåtgärder:	18
4.2 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog cirka 7,9 hektar.....	19
4.2.1 Beskrivning:	19
4.2.2 Bevarandemål:	19
4.2.3 Restaureringsåtgärder:	19
4.3 Skötselområde Ädellövskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog cirka 7,2 hektar.....	20
4.3.1 Beskrivning:	20
4.3.2 Bevarandemål:	20
4.3.3 Restaureringsåtgärder:	20

4.4 Skötselområde Öppen myr cirka 3,1 hektar, varav restaureringsmark cirka 3,1 hektar	21
4.4.1 Beskrivning	21
4.4.2 Bevarandemål	22
4.4.3. Restaureringsåtgärder	22
4.4.4 Skötselåtgärder	22
4.5 Skötselområde Skogsbevuxen myr cirka 5,6 hektar, varav restaureringsmark 5,6 hektar ..	22
4.5.1 Beskrivning	22
4.5.2 Bevarandemål	23
4.5.3. Restaureringsåtgärder	23
4.5.4 Skötselåtgärder	23
4.6 Skötselområde Lövsumpskog 14,4 hektar	23
4.6.1 Beskrivning	23
4.6.2 Bevarandemål	25
4.6.3 Restaureringsåtgärder	25
4.6.4 Skötselåtgärder	25
4.7 Skötselområde Lövsumpskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till lövsumpskog, cirka 0,9 hektar	25
4.7.1 Beskrivning	25
4.7.2 Bevarandemål	26
4.7.3 Restaureringsåtgärder	26
4.8 Skötselområde Sumpskog 2,2 hektar- varav restaurering cirka 2,2 hektar	26
4.8.1 Beskrivning	26
4.8.2 Bevarandemål	27
4.8.3 Restaureringsåtgärder	Fel! Bokmärket är inte definierat.
4.8.4 Skötselåtgärder	27
4.9 Skötselområde Sluttningskärr cirka 2,2 hektar.....	27
4.9.1 Beskrivning	27
4.9.2 Bevarandemål	28
4.9.3 Restaureringsåtgärder	28
4.9.4 Skötselåtgärder	28
4.10 Skötselområde Bäckar cirka 1 hektar inklusive damm 0,2 hektar	28
4.10.1 Beskrivning:	28
4.10.2 Bevarandemål:	29
4.10.3 Restaureringsåtgärder:	30
4.10.4 Skötselåtgärder:.....	30
5 Friluftsliv	31
5.1 Allmän inledning	31
5.2 Information	31
5.3 Parkering	31
5.4 Anläggningar och vandringsleder	31

5.5 Renhållning och sanitära anordningar	31
6 Jakt och fiske.....	31
7 Utmärkning av naturreservatets gräns.....	31
8 Tillsyn	32
9 Dokumentation och uppföljning.....	32
9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	32
9.2 Revidering av skötselplanen	32
9.3 Uppföljning av kostnader	32
10 Prioritering av åtgärder och kostnadsansvar.....	33
11 Rödlistade arter	37
12 Källor	38
12.1 Litteratur	38
12.2 Kartor	38
Bilaga A Skötselområden och anläggningar.....	39
Bilaga B Målbild och anläggningar	40
Bilaga C Natura 2000 områden	41

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel - vilket redovisas i detta dokument.

Naturreservatet utgör ett Natura 2000-område och bevarandeplan för området fastställdes i december 2021.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs. den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen har i detta fall överlåtits till markägaren Stiftelsen O D Krooks donation i Kristianstads län.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl.a. naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

1 Syftet med naturreservatet

1. bevara biologisk mångfald,
2. vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
3. tillgodose områden för friluftslivet,
4. skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter

Precisering av syftet:

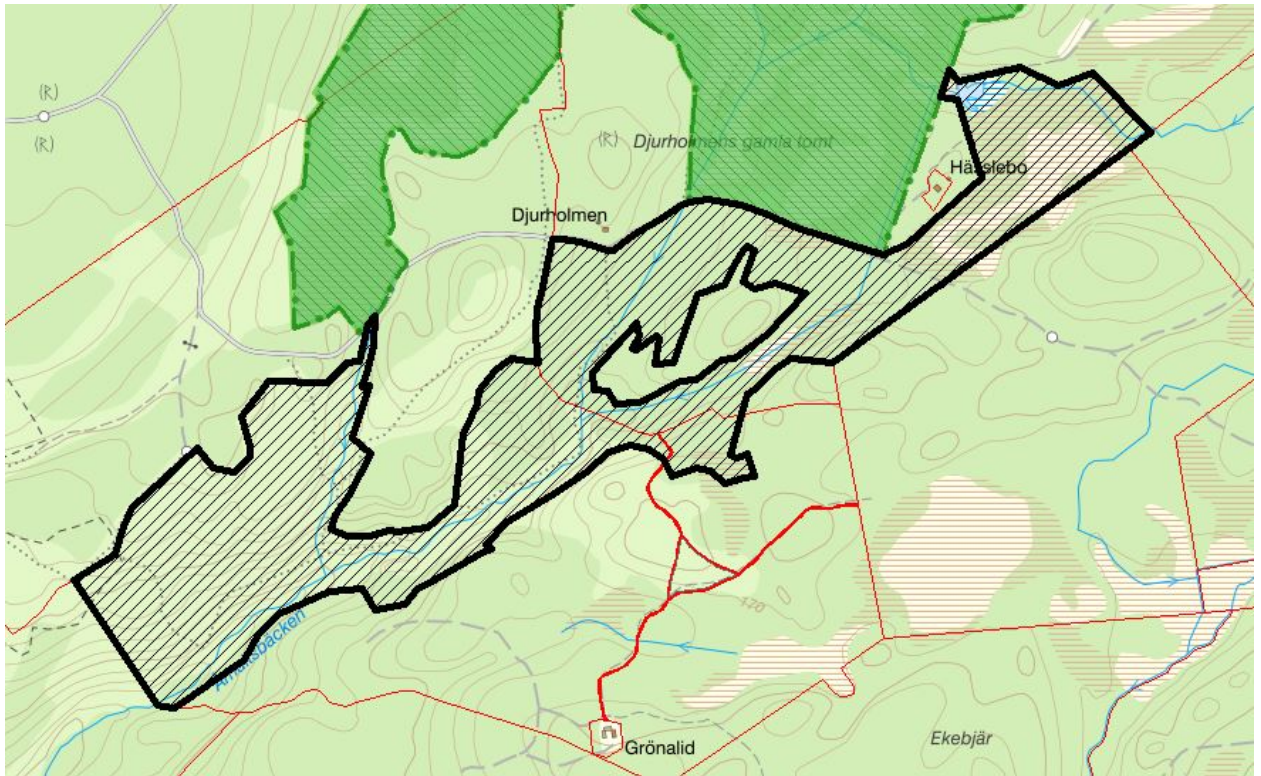
Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras. Områdets lövsumpskogar ska bevaras och restaureras. Områdets vattenregim ska restaureras i syfte att öka den kvarhållande vattenförmågan inom området och öka bäckarnas grad av naturlig hydrologi. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla fältskiktet,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Initialt aktivt öka mängden död och döende lövved inom restaureringsytorna,
- Ej transportera ut lövved,
- Tillse att det inte förekommer gran inom området, med vissa specifika undantag,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Efter utredning: lägga igen avvattande diken, återskapa naturligare bäckfårar eller blötlägga mark,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, i synnerhet arter kopplade till ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att anlägga och underhålla rastplatser, vindskydd, leder etc.

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Figur 1. Naturreservatet är markerat med heldragen svart linje på fastighetskartan. Skala 1:10 000.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Århultsbäcken
Kommun	Ängelholm
Natura 2000	SE0420272
Dos id	1115150
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Del av Djurholmen 1:5 och 1:6 i Ängelholm kommun
Markägare	Stiftelsen O D Krooks donation i Kristianstads län
Läge	Cirka 15 km NO om Ängelholm
Kartblad	Topografisk karta: 3C NO och 4C SO
Koordinater	X 378710, Y 6245750 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	Nr 8 Nordöstkånes skogslandskap
Vattenförekomst	Århultsbäcken WA64566153
Inskrivna nyttjanderätter	Uppgifter finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Uppgifter finns i akten
Areal	Cirka 54,1 hektar, varav land cirka 53,1 hektar och vatten cirka 1 hektar

2.1.1 Information om Natura 2000

I samband med inträdet i Europeiska unionen har Sverige accepterat att delta i arbetet med att etablera ett nätverk av skyddade områden i Europa kallat Natura 2000. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen i enlighet med två direktiv inom naturvårdsområdet, EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG (habitatdirektivet) och EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) inklusive direktivens uppdateringar.

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver samråd och i vissa fall tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

2.1.2 Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Århultsbäckens naturtyper med arealer och Natura 2000-arter. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
◊ Bokskog av fryle-typ (9110)	-	7,2	7,2
◊*Alluviala lövskogar med <i>Alnus glutinosa</i> eller <i>Fraxinus excelsior</i> (91E0, 9750)	-	1,3	1,3
◊ Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)	-	0,29	0,29
Total areal naturtyper:	8,8		8,8
Total områdesareal:	10,3		
Arter			
◊ Utter, <i>Lutra lutra</i> , 1355	Icke fullgod		
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
◊ Regeringen har ännu inte fastställt de senaste naturtypsarealerna och arten			

Habitatens utbredning finns även redovisade på karta, se bilaga C.

Bevarandeplan: Till Natura 2000-området togs en bevarandeplan fram år 2021, vilken har beaktats i samband med skötselplanarbetet. Bevarandeplan och skötselplan ligger därmed i linje med varandra.

Förekommande arter och biotoper för vilka det upprättats ett särskilt nationellt åtgärdsprogram är:

Utter, Naturvårdsverket rapport 5614, år 2006.

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild

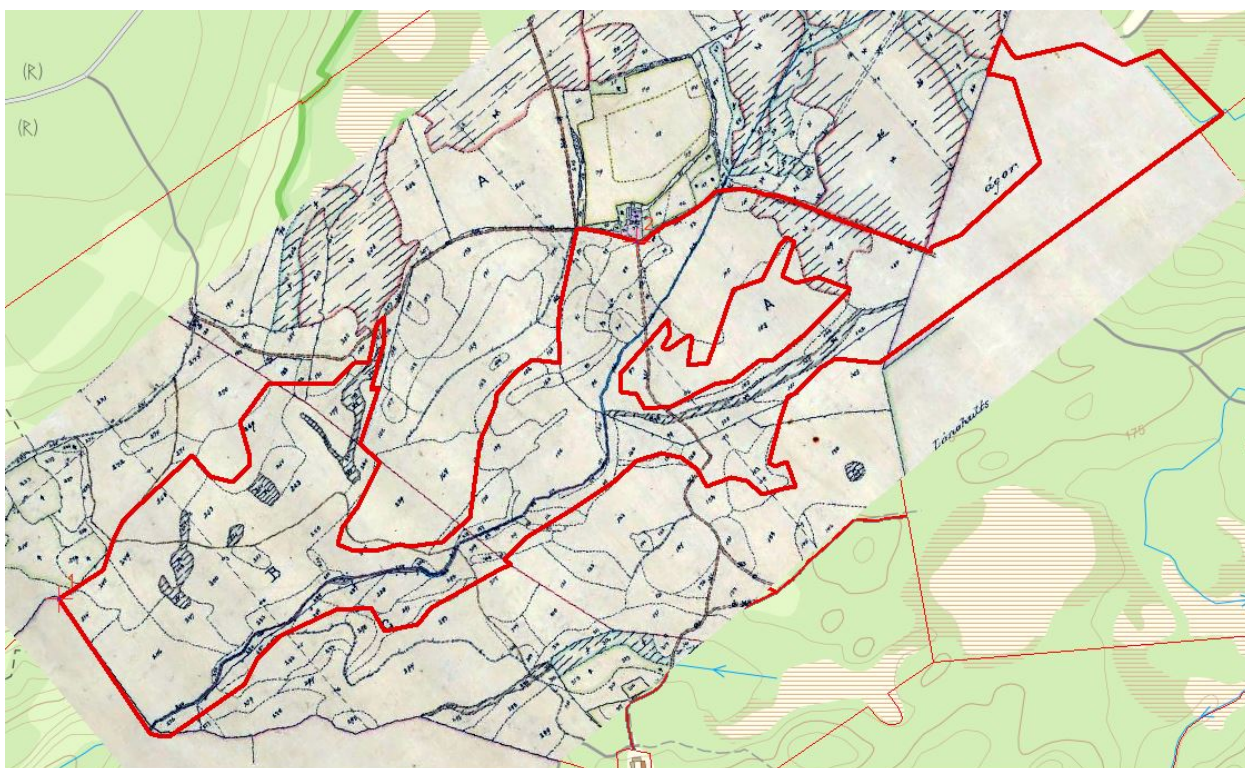
Århultsbäcken ligger uppe på Hallandsåsen. I gränsen mellan den nemorala zonen och boreonemorala zonen. Bergarten består av gnejs. Jordarten består huvudsakligen av morän (sandigmoig). Vissa delområden består av torv. Århultsbäcken rinner i en sprickdal som uppkom när horsten uppstod för 80 miljoner år sedan och mynnar i Västersjön.

2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

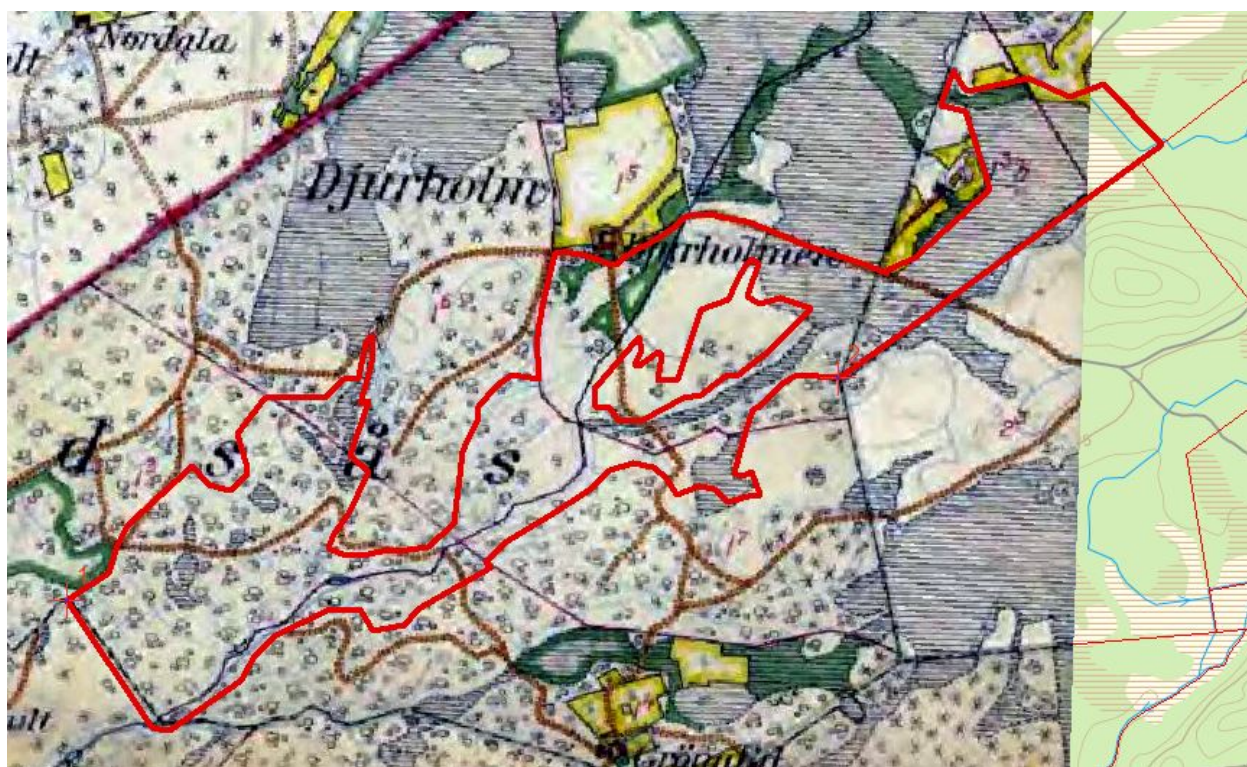
Fornlämningar i och omkring området tyder på att människan blev bofast tämligen sent, kring 1500-talet, här. Den magra moränen och myrmarken i sig är den troliga förklaringen. Den närliggande fornlämningen gården Djurholmen fanns år 1715. I Århultsbäcken finns rester av en skvaltkvarn. När befolkningen ökade kraftigt under 1800-talet ökade också markutnyttjandet. I och i anslutning till området anlades några mindre torp/backstugor. Låglänta områden utmed bäcken nyttjades för slätter och på skogen gick djuren och betade. Landskapet var betydligt mer öppet. I hela området finns rikligt med stenmurar. I modern tid har träd börjat etablera sig på stora delar av tidigare öppna ytor. I angränsning till området bedrivs rationellt granskogsbruk.

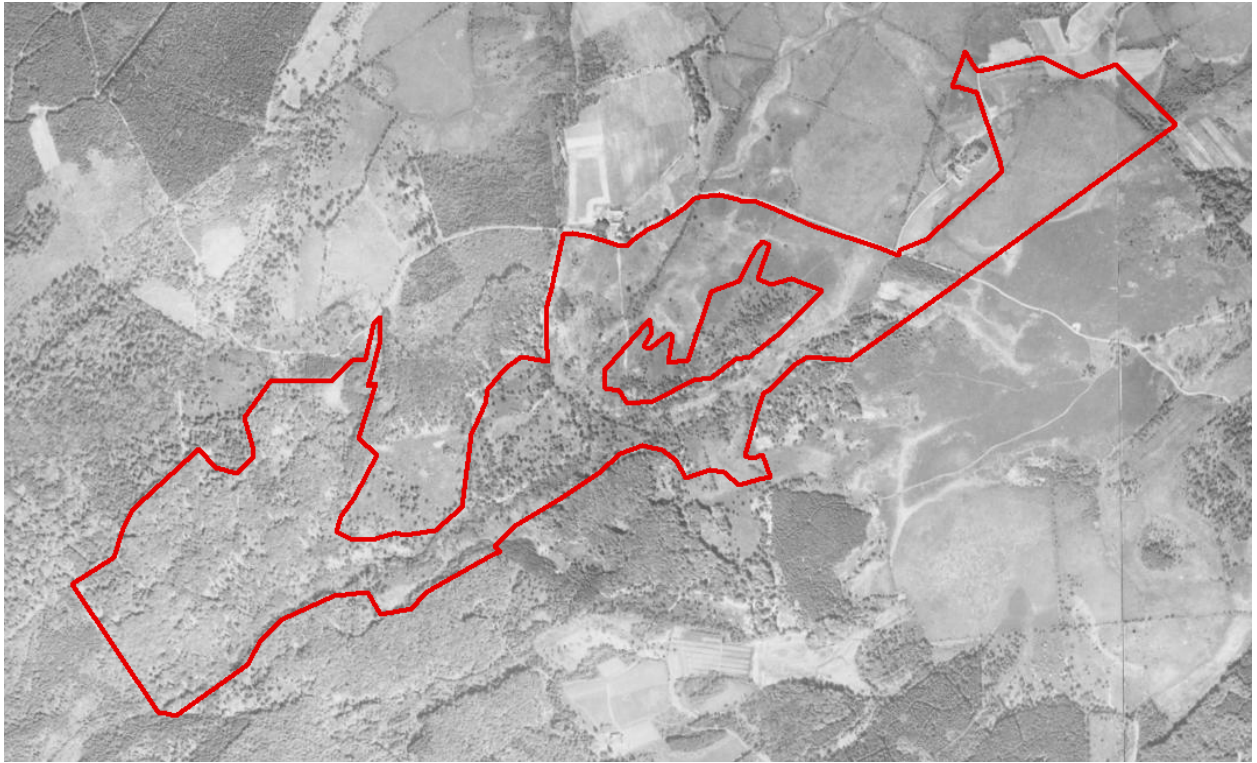
Figur 2 Generalstabskartan från 1869. Visar ett trädlöst, troligen ljungklätt område. De hotade arterna som förekommer idag i området visar att det likväl fanns träd i området vid denna tidpunkt.

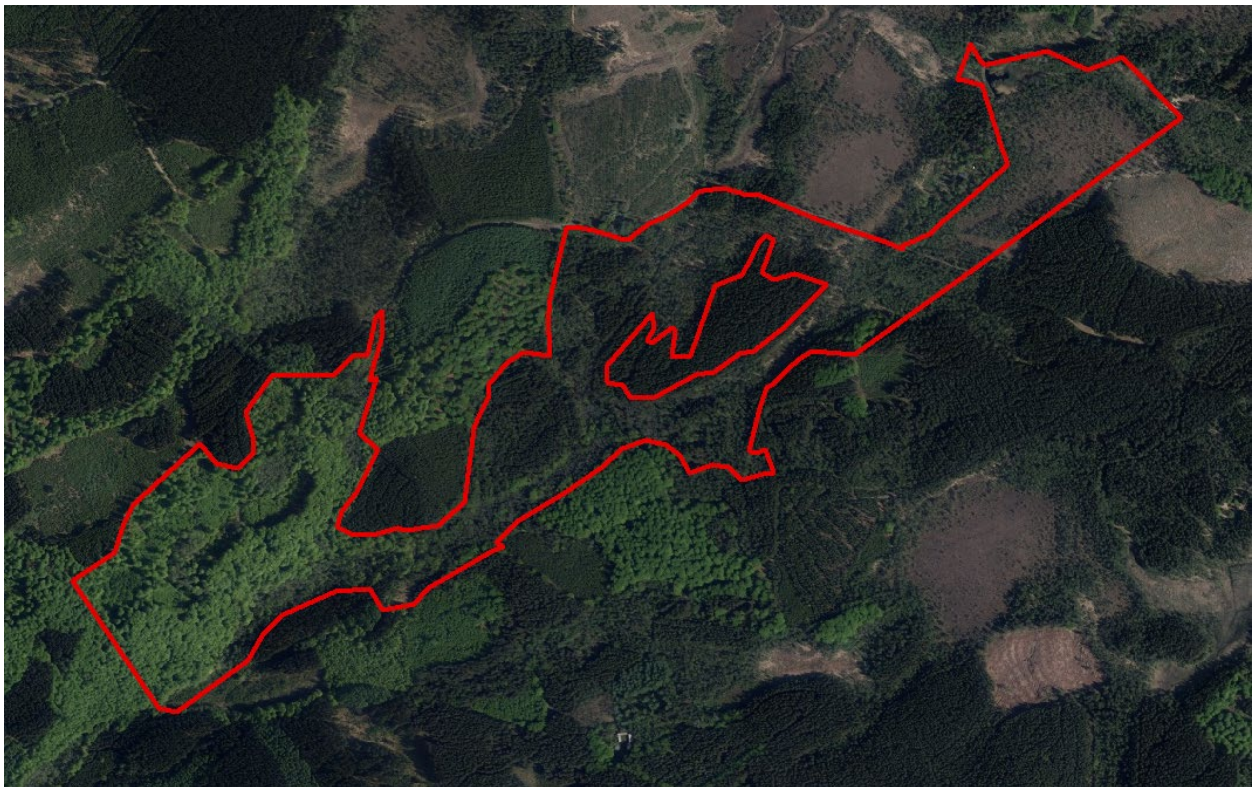
Figur 3. Laga skifte 1921. I stort sett hela området nyttjades som betesmark.

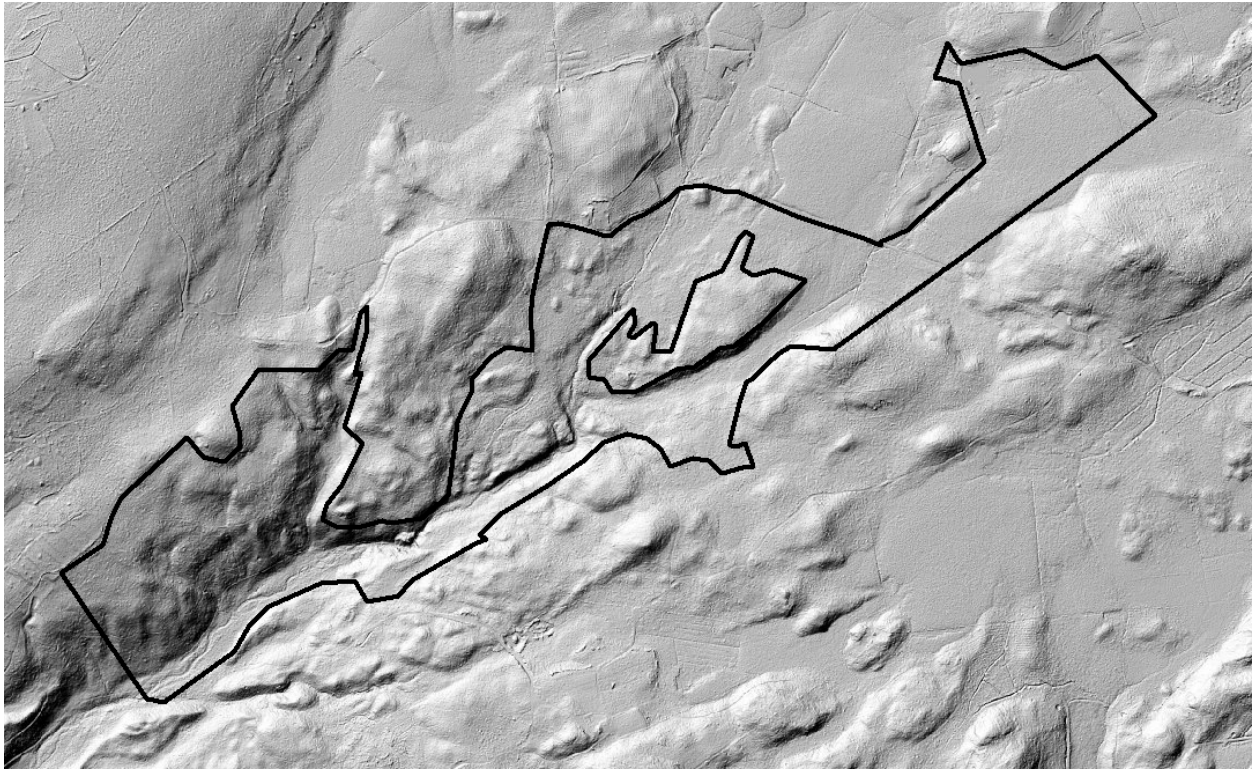
Figur 4 Häradsekonomska kartan från år 1926-34. Nu börjar boks-kogen breda ut sig. Området uppströms kvarnen nyttjas som betesmark.

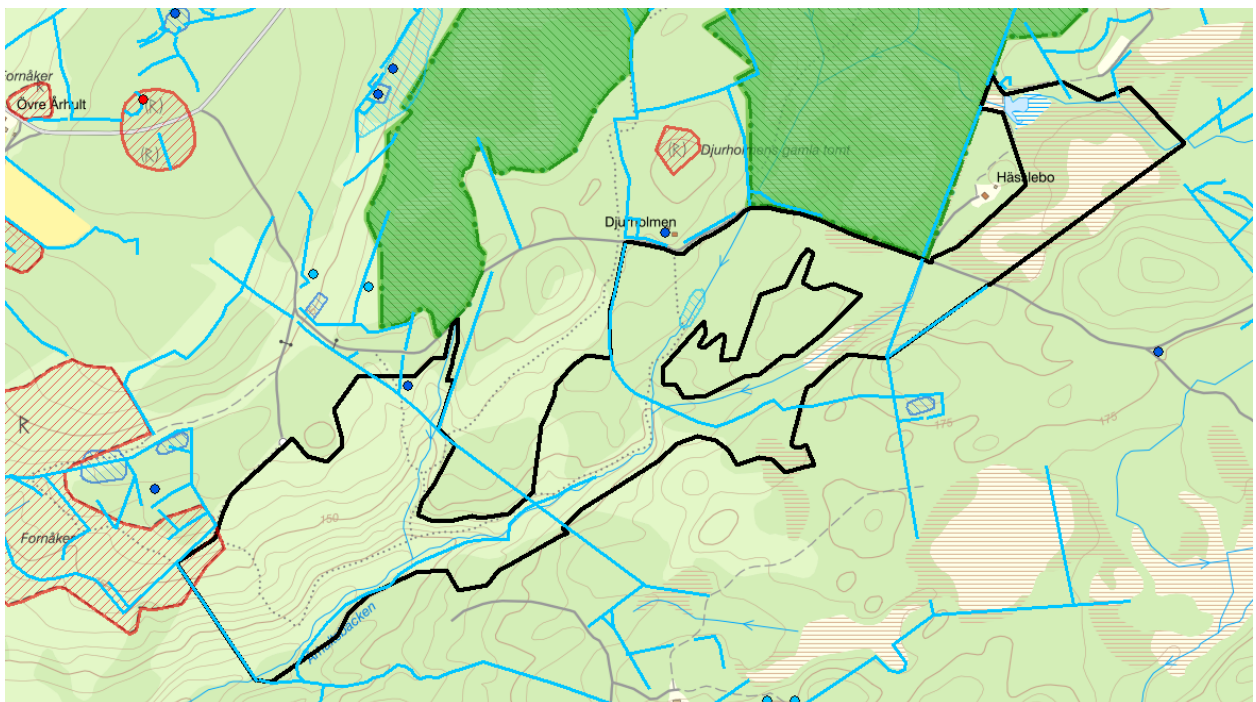
Figur 5 Flygbild från år 1947. Skogen sluter sig allt mer. Myrmarken är fortfarande trädlös. Den centrala granplanteringen utgjordes då av en trädklädd betesmark.

Figur 6 Ortofoto från år 2016. Området fortsätter att sluta sig.

Figur 7 Terrängskuggningskarta.

Figur 8. Karta med fornlämningar. I området finns rikligt med stenmurar som visar på tidigare markutnyttjande. Den blå punkten i nordväst utgör en torplämning, Skvaltkvarnen är ej utmärkt på kartan.

Figur 10. Resterna av en backstuga, som började förfalla år 1861

Figur 9 Oregistrerad skvaltkvarn rakt söder om tidigare gården Djurholmen

2.2.3 Biologi

Området har höga naturvärden i och kring själva Århultsbäcken. Bäckens till stora delar naturliga utformning och är mycket rik på block och sten. Längs med bäcken finns några kvillområden. Längs bäcken växer bl.a. skärmstarr, bäckbräsma, dunmossa, källgräsmossa och missne. Ett för Skåne större vattenfall finns centralt beläget i naturreservatet. Längs bäcken finns fortfarande helt öppna partier bevuxna med bl.a. starr och kärrsilja. På sydslutningen finns, för Skåne mycket ovanliga, sluttningskärr med klibbal och glasbjörk. I dessa områden där blottad mineraljord uppkommit genom att granar har vält växer kambräken, i mindre gläntor växer myrliljor. Inom området finns också en mindre mosse på cirka 1 hektar där det växer mycket rikligt med myrliljor.

Området domineras i övrigt av ädellövskog och längs med Århultsbäckens södra del med biflöde finns ett område som har lång trädkontinuitet och som utgörs av en cirka 8 hektar stor ädellövnaturskog av framförallt bok. Skogen här är mycket rik på högstubbar, lågor, senvuxna träd och bukettformade bokar. Här finns arter som bergslok, harsyra, dvärghäxört, skärmstarr, blåbär, kambräken, revlumner, lopplummer, borkantlav (NT), bokvårtlav (NT), stor knopplav glansfläck, havstulpanlav, orangepudrad klotterlav (NT), platt fjädermossa, blåmossa, guldlockmossa, klippfrullania, skriftlav, porslinsskivling och rikligt med fnöskticka. I området förekommer jättesvampmal.

Naturreservatet ansluter uppströms Århultsbäcken med biflöde till två ställen på det befintliga naturreservatet Djurholmamossen. Århultsbäcken rinner igenom denna mosse. Uppströms skvaltkvarnen finns möjlighet, efter utredning, att höja vattennivån i ett mycket låglänt område på cirka 3 hektar för att blötlägga detta ännu mer och därigenom skapa en större svämlövskog som ger upphov till en än högre biologisk mångfald.

2.2.4 Friluftsliv

Området ingår i Stiftelsen Skånska landskaps strövområden, Djurholmen. Området nyttjas mycket aktivt av närboende och ditresta för rekreation, hundrastning, svampplockning etc. Utanför naturreservatet finns en iordningställd parkering, torrtoalett, informationsskylt och grillplats.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Produktionsinriktat skogsbruk. Skogsbruket leder till att värdefulla element och strukturer försvinner. Kan även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Förändringar i skogens slutna karaktär som påverkar kryptogamer, både lavar och svampar
- Trädslagsbyte från löv till barrskog eller andra för landet främmande arter (t.ex. sykomorlönn).
- Brist på gamla men klena, senvuxna bokstammar med röthål, som är mest värdefulla för epifyter.
- Brist på grov och död ved av alla åldrar.
- Igenväxning så att de gamla grova träden utskuggas och dör. Igenväxning som minskar hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Transporter genom området. Markskador vid körning i och i anslutning till vattendraget är speciellt viktigt att undvika.
- Granplantering.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar samt användning av bekämpningsmedel.
- Markexploatering eller annan markanvändningsförändring i området, t.ex. skogsplantering, dikning och täktverksamhet.
- Förändringar i områdets hydrologi. Förändrad vattenkemi och utsläpp av föroreningar i vattendraget. Dikning eller rätning av Århultsbäcken. Ingrepp i kringliggande vattenytas hydrologi eller förändrad vattenregim i ett vattendrag kan också ha en negativ effekt. Ändring i hydrologi, reglering av små vattendrag och ändrad pH påverkar dunmossan negativt. Dunmossa kräver djup skugga, rörligt vatten och den klarar inte uttorkning. Nejonögonlarver är känsliga för miljögifter, metalloxider och låga pH-värden.
- Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist. Vattenuttagen och dess påverkan på grundvattentillförseln och vattentillgången i ån behöver undersökas och åtgärdas. Vid bevattning undviks erosion från finkornig sand i största möjliga mån.
- Av människan skapade hinder i vattendragen, både i området och i omkringliggande områden. Utgör ett hot för öring, lax och utter och hindrar dess spridning. Konnektivitet i Rössjöholmsån är bruten till följd av flertalet partiella vandringshinder i form av dämmen. Även om Århultsbäcken hyser öring tyder de låga tätheterna av öringyngel vid elprovfisken på att beståndet är stationärt.
- Vattenreglering i vattendragen. För hård reglering har en negativ påverkan på populationerna av öring, lax samt havsnejonöga och flodnejonöga, och är ett hinder för

deras möjlighet att sprida sig. Vattenreglering har också en viss negativ effekt på utter, främst i och med att det begränsar utterns tillgång till fisk.

- Fasta fiskeredskap som uttrar fastnar i.
- Utfiskning av fisk som utgör viktiga bytesdjur för utter.
- Införsel och förekomst av signalkräftor och för naturtypen främmande fiskarter som kan skada känsliga organismer i vattendragen. Detta är ett indirekt hot mot uttern då det riskerar att rubba ekosystemet i utterns livsmiljö.
- Spridning av invasiva arter, gul skunkkalla finns inte här idag men de finns i denna del av Skåne.
- Låg andel död ved i vattendraget.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande bevarandemål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan förny sig i långsiktigt livskraftiga populationer.
- Populationen av utter i området ska bibehållas och utöka.

Området ska, inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer, bevara och utveckla upplevelsevärdena i ett välbesökt naturområde som har stor betydelse som ett friluftss- och rekreationsområde

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Friställ vidkroniga träd.
- Skapa mer död och döende lövved.
- Vidta åtgärder för att stärka hotade arter.

3.3 Konsekvenser av klimatförändringar

Den prognostiserade ökade nederbörds mängden (15%) framförallt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen lövsumpskogarna i området. De befärade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Ädellövskogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fältskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska florin och faunan.

3.4 Populationsstärkande åtgärder

3.4.1 Åtgärder för skogsduva.

Skogsduva är en karaktäristisk art för äldre bokskogar. Den var tidigare rödlistad (2005). Skogsduvan kräver hålträd för sin häckning. Studier har visat att det är just avsaknaden av lämpliga bohål som är begränsande för arten. Holkar med ingångshålet 10 cm utgör en utmärkt bostad för dessa fåglar. Totalt bör minst 5 holkar sättas upp.

3.5 Hydrologisk restaurering

I området finns några diken, mer eller mindre vattenförande beroende av nederbördsmängd och årstid. Vidare finns ett område på cirka 3 hektar, mestadels bestående av björk, som genom dämning skulle kunna hålla kvar vatten i landskapet, öka torvbildningen och därigenom CO₂ inbindningen samt få ännu högre naturvärden. Efter utredning får enligt föreskrift B4 avvattningssdiken läggas igen, naturligare bäckfårar återskapas och blötläggning av mark ske i enlighet med bilaga 2 till beslutet om bildande av naturreservat.

4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

4.1 Skötselområde Naturskogsliknade ädellövskog cirka 7,7 hektar

4.1.1 Beskrivning:

Naturskogsliknade ädellövskog dominerad av äldre senvuxen bok med en ålder av 110 år enligt skogsbruksplanen. Vid laga skifte år 1921 utgjordes området av betesmark som var ljungbeväxt, möjligen med begynnande uppväxt av bok. Området har därefter tillåtits växa igen och verkar utöver gallringen som plockade pionjärträden, ej ha gallrats i någon större omfattning. Stubbar saknas i området. Mängden död ved bedöms som måttlig (5-25 m³/ha) med lågor och högstubbar av bok.

Naturtypen utgörs av näringsfattig bokskog (9110). Fältskiktet saknas i stort, men enstaka mindre områden med kruståtel, bergslök, harsyra, dvärghäxört, skärmstarr, blåbär, kambräken, revlumner, lopplumner, blåmossa och örnbräken. I området finns flera källsprång och mindre bäckar som rinner ner mot Århultsbäcken. Luftfuktigheten är hög vilket gynnar mossor och lavar i området. t.ex. bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), orangepuddrad klotterlav (NT), signalarterna glansfläck och havstulpanlav, stor knopplav, platt fjädermossa, blåmossa, guldlockmossa, klippfrullania och jättesvampmal.

Figur 11. Senvuxen bokskog

Figur 12. Delområde med rikligt med död ved

I området förekommer bl.a. grönsångare (NT), entita (NT), duvhök (NT), mindre hackspett (NT), spillkråka (NT), större hackspett, rödhake, gärdsmyg, lövsångare och svarthätta.

Marken har en produktionsförmåga som ligger på cirka 8,8 m³sk/ha. Den totala volymen ligger kring 3700 m³.

4.1.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad naturskogsliknande ädellövskog bestående främst av bok, med inslag av ek, tall, lönn och björk.
- Antalet grova träd bör vara minst 20 per hektar, där dessa förutsättningar finns.
- Mängden död ved i olika nedbrytningsstadier och olika grovlekar i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha.
- Arter som bokvårtlav, borkantlav och jättesvampmal bör förekomma.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Invasiva och eller främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där leder går.

4.1.3 Restaureringsåtgärder:

- I luckor som uppstår bör enstaka lönnar planteras.
- Ringbarkning eller röjning av förekommande granar.
- Uppsättning av minst 5 holkar för skogsduva.

4.1.4 Skötselåtgärder:

- Ersätta holkar, vid behov, lämpliga för skogsduva.
- Röjning kring planterade lönnar.
- Inplantering av arter som lever i andra naturskogsliknade ädellövskogar i Södra Sverige får ske. Ett lämpligt sätt är att lägga ut stockar från Hovdala på vintern i andra ädellövreservat,

med kända höga värden och återföra stockar både efter midsommar (insekter) och något/några år senare (svamp). Utläggning får ej ske i områden med kända phytoftera förekomster. Ett alternativ och ur phytoftera synpunkt säkrare sätt är att direkt utplantera de naturskogsarter som är i behov av detta.

- Borttagande av invasiva och eller främmande arter samt graninväxt.

4.2 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog cirka 7,9 hektar

4.2.1 Beskrivning:

I anslutning till den naturskogsliknande miljön ligger ett ädellövområde som är slutavverkat. I kanterna kring slutavverkningsytan står dock fröträden kvar. En mycket god föryngring med 15-20 årig bok är på väg upp, men inslag av ek, björk, rönn och gran. Området har stor betydelse som skyddszon för den naturskogsliknade ädellövskogen. Vid laga skifte år 1921 var även detta område betesmark som delvis var ljungbevuxen.

Marken har en produktionsförmåga som ligger på cirka 8,8 m³sk/ha och år.

Figur 13. Tidigare brukad ädellövskog med i princip ett trädslag i samma ålder.

4.2.2 Bevarandemål:

- Samma som för naturskogsliknade ädellövskog

4.2.3 Restaureringsåtgärder:

- Røjningar i uppkommande boksly och då prioritera andra lövträd, före bok, likväl som bokdominansen ska bestå.
- Återkommande røjningar, gallringar och fällningar i syfte att uppnå bevarandemålet.
- Skapa luckor i större sammanhängande slybokedområden. I luckorna planteras/sås ek, tall, lönn, fågelbär och hassel. Lokalt frö och plantmaterial ska användas. Eventuellt behövs inhägnad mot viltbete.

När restaureringen är genomförd övergår området till skötselområdet naturskogsliknande ädellövskog.

4.3 Skötselområde Ädellövskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog cirka 7,2 hektar

4.3.1 Beskrivning:

Skötselområdet består av ett 10-tal områden beväxna med gran i olika ålder. Granplanteringarna har tagits med för att de antingen utgör mindre planteringar som ligger inklämda i området, eller behöver tas ner för att öka buffertzonen för natur med hög biologisk mångfald samt vid skötselområde lövsumpskog som ska restaureras kommer att påverkas mycket negativt när grundvattenytan stiger efter dämning. Markägaren har redan påbörjat nedtagning av någon av granplanteringarna och övriga granplanteringar kommer att tas ner inom avtalad tid med markägaren, som är 2030-12-31. Dessa områden utgör utmärkta förnygringsytor där en mer divers skog kan komma upp för att på sikt uppgå i skötselområde naturskogsliknande ädellövskog. Tidigare har dessa granplanteringar utgjort betesmarker, men från denna tidsperiod finns inga arter kvar och för att på sikt kunna behålla de lövskogslevande arterna i området är det angeläget att dessa områden övergår till ädellövskog.

Figur 14. Granplantering

4.3.2 Bevarandemål:

- Samma som för naturskogsliknande ädellövskog, men med undantag att mängden björk får och rönn ska vara hög under restaureringsfasen.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

Bevarandemålet bedöms kunna vara uppnått om cirka 150 år.

4.3.3 Restaureringsåtgärder:

- Befintliga granproduktionsskogsmarker ska omföras till ädellövskog senast 2030-12-31.
- All avverkad gran och grot får saluföras.
- Om lövträd förekommer inom granplanteringarna ska dessa värnas och i möjligaste mån sparas.

- Bränning i syfte att vitalisera marken efter slutavverkningen får ske.
- Skogsmaskiner får ej skada kulturlämningar, ex röjningsrösen. Markskador i övrigt ska begränsas så långt möjligt. Förekommande bäckar får ej köras sönder.
- Stödplantering av bör ske av främst lönn, ek, tall, fågelbär och hassel. Inhägnad behöver ske pga viltbete. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Kontinuerlig röjning i det uppväxande trädbeståndet. Ek och andra lövträd ska prioriteras framför bok, som pga befintliga fröträd annars kommer att överta fullständigt.
- Fortsatt avverkning av uppkommande granar och lärkar samt eventuella främmande arter.

När restaureringen är genomförd övergår området till skötselområde naturskogsliknande ädellövskog.

4.4 Skötselområde Öppen myr cirka 3,1 hektar, varav restaureringsmark cirka 3,1 hektar

4.4.1 Beskrivning

Två områden som i dagsläget utgörs igenväxande myrmark. Till följd främst av ändrad hydrologi och ett högt kvävenedfall växer öppna mossar igen mycket fortare än vad som skulle ha varit naturligt. Naturtypen utgör en prioriterad EU-naturtyp. Arealen öppen myr får öka på bekostnad av skötselområdet trädklädd myr. Vid laga skifte år 1921 utgjordes den lilla myren i sydöst av betesmark benämnd sidlånd.

Myren i norr är kringskuren av diken som avvattnar området. Utredning bör ske om dessa kan läggas igen utan att skogsmark eller tomtmark utanför naturreservatet påverkas negativt. Ett mindre område i myrens norra del har tidigare blivit utbruten. Myrens vegetation består av lågväxande tallar, ljung, blåtåtel, klockljung, hjortron, tranbär, rosling, myrlilja, tuvsäv, tuvull och kråkbär. Bottenskiktet utgörs av flaggvitmossa, rubinvitmossa samt praktvitmossa.

Myren i sydöst är bara cirka 2000kvm men väldigt fin. Här växer bl.a. mycket rikligt med myrlilja.

Figur 15. Den lilla myren med myrlilja

4.4.2 Bevarandemål

- Öppen myr som ska utgöra en fullgod levnadsmiljö för bl.a. vitmossor, klockljung, silesår och rosling. Området ska i princip vara helt fritt från träd.
- I dagsläget anses områdena ha en icke-fullgod bevarandestatus beroende på att den har vuxit igen för mycket och att myren i norr är för torr.

4.4.3. Restaureringsåtgärder

- Avverkning av träd och buskar. Inom en cirka 10 meters linje från det angränsande skötselområdet skogsbevuxen myr får enstaka (0-10 stycken per hektar) tallar och björkar sparas. Förvaltaren får avgöra om avverknings- och röjningsrester ska brännas, lämnas kvar inom naturreservatet, där risk för att skada naturvärdena ej föreligger eller föras bort från naturreservat.
- Utreda eventuell restaurering av hydrologin.
- Körskador får ej uppstå.

4.4.4 Skötselåtgärder

- Röjning av uppkommande träd och buskar i den öppna myren. Förvaltaren får avgöra om avverknings- och röjningsrester ska brännas, lämnas kvar inom naturreservatet, där risk för att skada naturvärdena ej föreligger eller föras bort från naturreservat.
- Körskador får ej uppstå.

4.5 Skötselområde Skogsbevuxen myr cirka 5,6 hektar, varav restaureringsmark 5,6 hektar

4.5.1 Beskrivning

Den skogsbevuxna myren är under igenväxning. Igenväxningen domineras av tall, björk och gran. Här finns arter som revlummer, trådtåg, stjärnstarr, kärrviol, blåbär, lingon, klockljung och blåtåtel. Vitmossa dominerar i bottenkiktet. Arealen skogsbevuxen myr får minska för att restaurera mer areal öppen myr. Av de delar av skogsbevuxen myr som omfattades av laga skifte år 1921 utgjorde dessa (söder om vägen till Långhult) av betesmark benämnd tuvig sidlånd. Fortfarande år 1947 var detta område i princip helt trädlöst norr om vägen till Långhult.

Figur 16 Skogsbevuxen myr

4.5.2 Bevarandemål

- Skogsbevuxen myr med tall och björk. Skogen bör vara gles och luckig. Krontäckningen bör vara mellan 30-70%. Området ska utgöra ett lämpligt häcknings- och födosöksområde för orre (äter bl.a. björkknoppar) samt vara ett framtida potentiellt häckningsområde för nattskärna och pärluggla. Den trädklädda myrmarken ska utgöra en fullgod levnadsmiljö för bl.a. olika vitmossor och olika arter av starr. Mängden död ved ska vara hög.

I dagsläget anses området ha en icke-fullgod bevarandestatus beroende på att området är under igenväxning som medför en allt mörkare miljö.

4.5.3. Restaureringsåtgärder

- Naturvårdsgallringar (fällning, ringbarkning etc) i syfte att uppnå bevarandemålet. Det är angeläget att röjning kommer igång då trädsiktet håller på att sluta sig. Mängden nytillkommen död barrved får inte stå i strid med Skogsvårdslagens skogsskyddsparagraf. Allt avverkat material ligga kvar som död ved.
- Körskador får ej uppstå.

4.5.4 Skötselåtgärder

- Vid behov återkommande naturvårdsgallringar (fällning, ringbarkning etc). Allt avverkat material ligga kvar som död ved.
- Körskador får ej uppstå.

4.6 Skötselområde Lövsumpskog 14,4 hektar

4.6.1 Beskrivning

Alluviala lövskogar (klibbal- och björksumpskogar) som är uppdelade på fyra områden.

Det största sammanhängande området ligger längs med Århultsbäcken, med bäckförgreningar. I norra delen norr om skötselområde öppen myr ligger en lövsumpskog längs med ett dike som går i

öst-västlig riktning ut mot Djurholmamossen. I söder i skötselområde ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog ligger två mindre lövsumpskogar insprängda.

Vid laga skifte år 1921 utgjordes lövsumpskogarna längs med Århultsbäcken betesmarker, medan de var igenväxande på flygfoto år 1947. Lövsumpskogen i norr bestod år 1947 av enstaka träd.

Lövsumpskogarna som är insprängda i ädellövskogen, utgjordes år 1921 av öppna kärr omgivna av ljungbevuxen betesmark.

Lövsumpskogen längs med Århultsbäcken är enligt skogsbruksplanen 75 år, men denna skog var redan år 1947 till stora delar etablerad, tätare ju längre nedströms, och borde därmed uppgå till cirka 100 år. Klibbal dominerar, med ett inslag av björk, bok, rönn och underväxt av gran.

Områdesvis finns rikligt med död ved i form av torrakor, lågor och död ved i vattendraget.

Fältskiktet utgörs bl.a. strutbräken, småvänderot, skärmstarr, missne, gullpudra, bäckbräsa, kärrfibbla och tuvtätel. Bottenskiktet är rikt på mossor, bl.a. vågig sidenmossa, trubbfjädermossa, dunmossa och källgräsmossa. På äldre alar finns bl.a. stor sotdyna (NT).

Figur 17. Lövsumpskog längs med Århultsbäcken

Lövsumpskogen söder om vägen till Långhult, intill fastigheten Långhult 2:3 som också ägs av stiftelsen OD Krooks donation l-län, är genomskuren med sju-åtta diken, enbart inom naturreservatet. Under förutsättning att igenläggning ej påverkar mark negativt utanför naturreservatet bör dessa efter utredning igenläggas för att uppnå en fuktigare miljö, vilket på sikt kan medföra att området upphör att vara lövsumpskog och övergår till en öppnare möjligen torvbildande miljö.

Figur 18. Lövsumpskog söder om vägen till Långhult som är påverkad av dikning.

4.6.2 Bevarandemål

- Flerskiktad lövsumpskog bestående av främst klibbal, med inslag av björk, tall och andra lövträd.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där leder går.
- Främmande och eller invasiva arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

4.6.3 Restaureringsåtgärder

- Utredda och eventuellt plugga diken i lövsumpskogen.

4.6.4 Skötselåtgärder

- Røjning av uppkommande gran i övrigt inga åtgärder.
- I övrigt inga aktiva skötselåtgärder.

4.7 Skötselområde Lövsumpskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till lövsumpskog, cirka 0,9 hektar

4.7.1 Beskrivning

Skötselområdet består av ett antal områden bevuxna med gran i olika ålder. Granplanteringarna har tagits med för att de antingen utgör mindre planteringar som ligger inklämda i skötselområde lövsumpskog eller som kan påverkas mycket negativt när grundvattenytan stiger efter hydrologisk restaurering av skötselområde lövsumpskog restaurering. Markägaren kommer att tas ner granen inom avtalad tid, senast 2030-12-31. Dessa områden utgör utmärkta föryngringsytor för en framtida lövsumpskog och för att på sikt uppgå i skötselområde lövsumpskog.

Figur 19. Granplantering

4.7.2 Bevarandemål

- Samma som för lövsumpskog.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

Bevarandemålet bedöms kunna vara uppnått om cirka 75 år.

4.7.3 Restaureringsåtgärder

- Befintliga granproduktionsskogsmarker ska omföras till lövsumpskog senast 2030-12-31.
- All avverkad gran och grot får saluföras.
- Om lövträd förekommer inom granplanteringarna ska dessa värnas och i möjligaste mån sparas.
- Bränning i syfte att vitalisera marken efter slutavverkningen får ske.
- Skogsmaskiner får ej skada kulturlämningar, ex röjningsrösen. Markskador i övrigt ska begränsas så långt möjligt. Förekommande bäckar får ej köras sönder.
- Stödplantering bedöms inte behöva ske.
- Kontinuerlig röjning i det uppväxande trädbeståndet för att snabba på stamtillväxt och släppa ner ljus till fältskiktet. Allt röjt material får ligga kvar.
- Fortsatt avverkning av uppkommande granar och lärkar samt eventuella främmande arter.

När restaureringen är genomförd övergår området till skötselområde lövsumpskog.

4.8 Skötselområde Sumpskog- restaurering cirka 2,2 hektar

4.8.1 Beskrivning

Området har lagts i ett eget skötselområde då det efter hydrologisk restaurering, (se skötselområde 4.10 Bäckar) beroende till vilken plushöjd som slutligen väljs, antingen fortsatt kan utgöra en blandning mellan löv- och tallsumpskog, eller en mer renodlad variant av någotdera trädslaget. I dagsläget är området i huvudsak bevuxet med björk och tall på torvmark, med en underväxt av gran och med klibbal i fuktigare miljöer. Århultsbäcken är rätad och bottennivån är sänkt. Delar av tidigare åfåra är synbar i terrängen. Området utgör ett mycket lämpligt hydrologiskt restaureringsprojekt. Länsstyrelsen har låtit Naturcentrum utreda de hydrologiska förhållandena. Vid laga skifte år 1921 utgjordes området av betesmark benämnd sidländ och tuvig, strax söder om gården Djurholma. På flygbild från år 1947 fanns enbart ett fåtal träd i området och fuktigheten i markytan var mycket varierande med tydliga blöta stråk. Bäckens rätad och kring den växte klibbal. Enligt skogsbruksplanen är nuvarande skog cirka 65 år gammal. I naturreservatet ingår även låglänta delar av angränsade granplantering då dessa granar kan dö vid en höjning av grundvattnet.

Figur 20 Delar av den gamla åfåran som vattenfyllets efter omfattande regn.

Figur 21 Lövsumpskog i området närmast Århultsbäcken

4.8.2 Bevarandemål

- Med anledning av utfallet av kommande hydrologisk restaurering är det vanskligt att i nuläget sätta preciserade bevarandemål. Dock ska området ska ha en hög grundvattennivå i anslutning till Århultsbäcken. Området får översvämmas vid högvatten.

4.8.3 Skötselåtgärder

- Området lämnas efter den hydrologiska restaureringen tillsvidare för fri utveckling tills det framgår om området är i behov av någon slags skötsel för att vidmakthålla erhålla naturvärden. Delar av området kan nog komma att hanteras som skötselområde lövsumpskog, andra delar som skogsbevuxen myr.
- Uppväxande gran ska röjas, vilken får ligga kvar.

4.9 Skötselområde Sluttningskärr cirka 3,2 hektar

4.9.1 Beskrivning

För Skåne unika sluttningskärr bevuxna med cirka 70 årig klibbal och vårtbjörk med ett stort inslag av både äldre och yngre gran. Området har lagts till ett eget skötselområde då granen utgör en viktig faktor för att på sikt kunna bevara den rikliga förekomsten av kambräken i området. Kambräken synes enbart etablera sig på mineraljord orsakad av rotvälter, vilka enbart uppstår efter gran.

Vid laga skifte var detta område betesmark dels bevuxet med ljung dels sidländ. År 1947 förekom rikligt med träd i området. I området förekommer såväl skelett av en som riktigt gamla sockelbildande klibbal.

Fältskiktet utgörs områdesvis av fuktigare miljöer med dunmossa, trappmossa, skirmossa, skogsbjörnmossa, vitmossor, lummer och kärrviol och områdesvis av torrare miljöer med lingon, blåbär, blåtåtel och husmossa.

Figur 22. För Skåne unika slutningskärr

Figur 23. Kambräken kräver mineraljord för etablering

4.9.2 Bevarandemål

- Hydrologiskt intakta slutningskärr bevuxna med klibbal och vårtbjörk med ett rikligt inslag av cirka 20% gran i olika åldrar. Granen ska skötas så att de främst utgör kjolgranar, med så stort barrvindfång som möjligt.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig.
- Området får vara mycket svårframkomligt.
- Främmande och eller invasiva arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

4.9.3 Restaureringsåtgärder

- Fällning och röjning av gran så att en god åldersspridning uppnås. Fällningen ska ske motormanuellt då marken mycket lätt skadas av maskiner med dränerande språrbildning som följd. Hänsyn ska tas till skogsskyddslagstiftningen innebärande att mer än 5 m³/ha gran ej får lämnas per år. Målsättningen är att få till kjolgranar som välter med rotvälta i framtida stormar och som då möjliggör nyetablering av kambräken.

4.9.4 Skötselåtgärder

- Återkommande röjning och fällning så att bevarandemålet innehålls.

4.10 Skötselområde Bäcker cirka 1 hektar inklusive damm 0,2 hektar

4.10.1 Beskrivning:

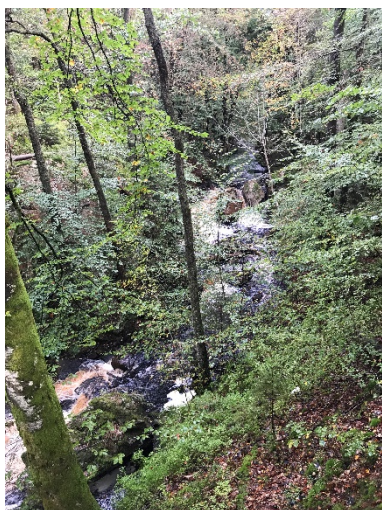
Århultsbäcken utgör inom naturreservatet ett strömmande vatten. Ån är mindre än fem meter bred och maxdjupet är cirka 0,6 meter och medeldjupet cirka 0,3 meter. I ån förekommer rikligt med block och bottenmaterialet utgörs av sten, grus och sand. Ån kvillar i lövsumpskog på flera ställen. Död ved i ån förekommer i viss omfattning. Århultsbäcken övergår uppströms i Djurholmabäcken. Inom naturreservatet ingår cirka 1500 meter av huvudfåran och två biflöden, där biflödet i nordöst är cirka 650 meter och biflödet i södra delen av naturreservatet cirka 550 meter långt. Båda biflödena angör uppströms Djurholmamossen. I huvudfåran i kröken nedströms sammanflödet med det norra biflödet finns ett naturligt vattenfall som utgör ett vandringshinder för de svagsimmande

akvatiska arterna. En grävd damm förekommer i områdets norra del längs med ett dike som går in på Djurholmamossen.

Århultsbäcken är försurningspåverkad och kalkas sedan år 1987 vid Djurholmbäckens utlopp från Djurholmamossen med en kalkdoserare. Om kalkning ej skett bedöms pH, enligt Regional åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Skåne 2019–2023, före kalkning till cirka 4,9 med lägsta pH till cirka 4,5. Målsättningen med kalkningen är att öka pH till över 5,6. En stor anledning till det lägre pH:t är att vattnet till stora delar har sitt ursprung i Djurholmamossen. I ån förekommer en svagare lokal öringstam. Vid ån har forsärla och strömstare påträffats. Spår av utter har förekommit.

Figur 24. Århultsbäcken år 2019

Figur 25. Naturligt vandringshinder för svagsimmande arter

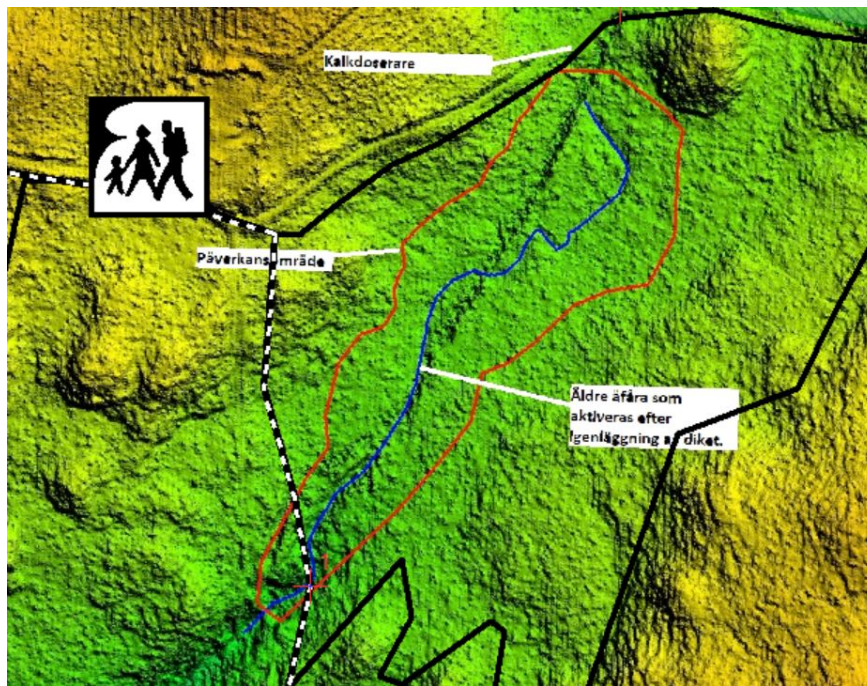
Figur 26 Del av nordöstra tillflödet. Det odikade vattendraget har här en jättefin kontakt med omgivande miljö.

4.10.2 Bevarandemål:

- Bäckarna ska behålla och i så hög grad som möjligt återfå sin naturlighet.
- Främmande arter ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Död ved i olika nedbrytningsstadier i vattendraget bör förekomma med riktmärket en stock/25 meter.

4.10.3 Restaureringsåtgärder:

- Fortsätta den hydrologiska utredningen gällande del av Århultsbäcken med biflöden för att utreda lämpligast hydrologiska restaurering av området. Ingrepp kan utgöra omläggning av ån, höjning av botten, igenläggning av diken. Ingrepp i skvaltkvarnsruinen ska i möjligaste mån undvikas och får ej ske utan inhämtande av tillstånd här för.
- Genomföra den hydrologiska restaureringen.
- Genomförande av biotopförbättrande åtgärder innebärande återutläggning av block eller stockar, stockarna läggs då delvis på land med den andra änden i strömriktningen.
- Uppsätta minst tre holkar för forsärla.

Figur 27 Förslag på hydrologisk restaurering. Det röda området anger påverkansområdet.

4.10.4 Skötselåtgärder:

- Tillse att utsatta holkar för forsärla uppfyller sin funktion.
- Om i vattendraget nedfallna träd påverkar mark utanför naturreservatet negativt ska dessa träd i första hand placeras längs med strömriktningen och i andra hand plockas upp ur vattendraget.

5 Friluftsliv

5.1 Allmän inledning

Naturreservatet ingår i stiftelsen Skånska landskaps strövområde, där även naturreservatet Djurholmamossen ingår. Enbart i naturreservatet Århultsbäcken finns närmare fyra kilometer anlagda leder som leder besökaren till fina ädellövmiljöer och längs med den strömmande Århultsbäcken.

5.2 Information

Informationstavla om naturreservatet ska sättas upp vid parkeringsplatsen. Samordning ska eftersträvas med befintligt skyltställ gällande naturreservatet Djurholmamossen.

5.3 Parkering

Stiftelsen Skånska landskap har en parkeringsplats anodnad för sitt strövområde på stiftelsen OD Krooks donation l-läns mark. Parkeringsplatsen rymmer ett 15-tal fordon.

5.4 Anläggningar och vandringsleder

Området erbjuder fina strövmöjligheter, särskilt om det kombineras med Djurholmamossen. Vid parkeringsplatsen håller Stiftelsen Skånska landskap bänkar och bord, soptunna samt grillstad.

5.5 Renhållning och sanitära anordningar

Vid parkeringsplatsen finns både soptunna och torr-toalett som Stiftelsen Skånska landskap håller med.

6 Jakt och fiske

Föreskrifterna C4 och C8 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser. Föreskrift finns mot förbud att utfodra jaktbart vilt. Bakgrunden till denna föreskrift är att motverka utläggning av foder för att kunna hålla onormalt höga viltstammar som även kan påverka angränsade marker och ökad näringstillförsel vid foderutläggning samt att fåltskiktet kan ta stor skada vid onormalt höga viltstammar. Vidare föreligger förbud mot att jaga skogshönsen orre, tjäder och järpe. Fiskerätten är ej inskränkt.

7 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder. Dokumentation ska ske när anläggningar rustas upp eller nyanläggs.

9.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

10 Prioritering av åtgärder och kostnadsansvar

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötsel- område	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel					
Genomförande av skötselområdenas mål	Kontinuerligt	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
Avverka barrbestånden	Se bilaga 3 uttag av barrbestånd	Flera olika	Markägaren efter samråd med förvaltaren, senast 31 december 2030	1	Utfällande virke tillfaller markägaren
Restaurera skogar genom öppna luckor, skapa döende/död ved	Snarast	Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknade ädellöv	Förvaltaren	1	Åtgärderna görs motor-manuellt,
Stödplantering med ek, lönn, fågelbär, hassel etc	Vid behov	Alla skötselområden med ädellöv	Förvaltaren	2	Kräver troligen inhägnad
Röjning, gallring och avverkningar för att uppnå bevarandemålet	Vid behov	Samtliga skogsskötselområden	Förvaltaren	2	
Bränning	Efter granavverkning	Granområde	Förvaltaren	3	För att reducera mängden avverkningsrester

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötsel- område	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Borttagande av invasiva och eller främmande arter	Löpande	Hela naturreser- vatet	Förvaltaren	2	
Röjning av gran	Löpande	Hela naturreserva- tet	Förvaltaren	2	Motormanuellt, gran ska förekomma i viss mängd i sluttningskärret
Inplantering av arter som lever i andra naturskogsliknade ädellövskogar eller lövsumpskogar	Vid behov	Hela naturreserva- tet	Länsstyrelsen	3	
Avverka uppväxande träd och buskar	Löpande	Öppen myr	Förvaltaren	1	
Genomförande av biotopförbättrande åtgärder i Bäcker		Bäcker	Ej klarlagt	2	
Hydrologisk utredning	Snarast	Se bilaga 3 till beslutet	Länsstyrelsen	1	
Genomföra hydrologiska åtgärder	Snarast		Ej klarlagt	1	
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling		Hela naturreserva- tet	Länsstyrelsen	3	
Revidering av skötselplan			Länsstyrelsen	1	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder			Länsstyrelsen	1	Efter anvisningar från Naturvårdsverk- et

Uttredningar, uppföljning etc	Tidpunkt	Skötsel- område	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Hydrologisk utredning	Snarast	Se bilaga 3 till beslutet	Länsstyrelsen	1	
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling		Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	
Revidering av skötselplan			Länsstyrelsen	1	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder			Länsstyrelsen	1	Efter anvisningar från Naturvårdsverket
Tillsyn av naturreservatet			Länsstyrelsen	1	Kontinuerligt

Anläggningar					
Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	Översyn vart 10:e år
Uppsättning av informationsskyltar	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen		1 styck vid parkeringsplatsen
Underhåll av parkeringsplatser	Löpande		Stiftelsen Skånska landskap		Ligger utanför naturreservatet
Underhåll av leder, spänger, broar	Löpande		Stiftelsen Skånska landskap		
Sophantering	Löpande		Ängelholms kommun		Ligger utanför naturreservatet
Uppsättning och underhåll av holkar för skogsduva och försärla	Snarast och underhålls vid behov	Naturskogsli knade ädellövskog, Århultsbäcken	Förvaltaren	2	5 skogsduva, 3 försärla

11 Rödlistade arter

RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig

Fåglar

Grönsångare, <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Björktrast, <i>Turdus pilaris</i>	NT
Duvhök, <i>Accipiter gentilis</i>	NT
Mindre hackspett, <i>Dryobates minor</i>	NT
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>	NT

Växter

Desmeknopp, <i>Adoxa moschatellina</i>	NT
Borstsäv, <i>Isolepis setacea</i>	EN
Borsttåg, <i>Juncus squarrosus</i>	NT

Lavar:

Bokvårtlav, <i>Pyrenula nitida</i>	NT
Bokkantlav, <i>Lecanora glabrata</i>	NT
Orangepudrad klotterlav, <i>Alyxoria ochrocheila</i>	NT

Svampar:

Stora sotdyna, <i>Camarops polysperma</i>	NT
sydlig sotticka, <i>Ischnoderma resinosum</i>	NT

Däggdjur:

Utter <i>Lutra lutra</i>	NT
--------------------------	----

Andra arter av intresse:

Stenknäck
 Jättesvampmal
 Kambräken
 Strutbräken
 Lopplummer
 Revlummer
 Bokfjädermossa
 Kambräken

12 Källor

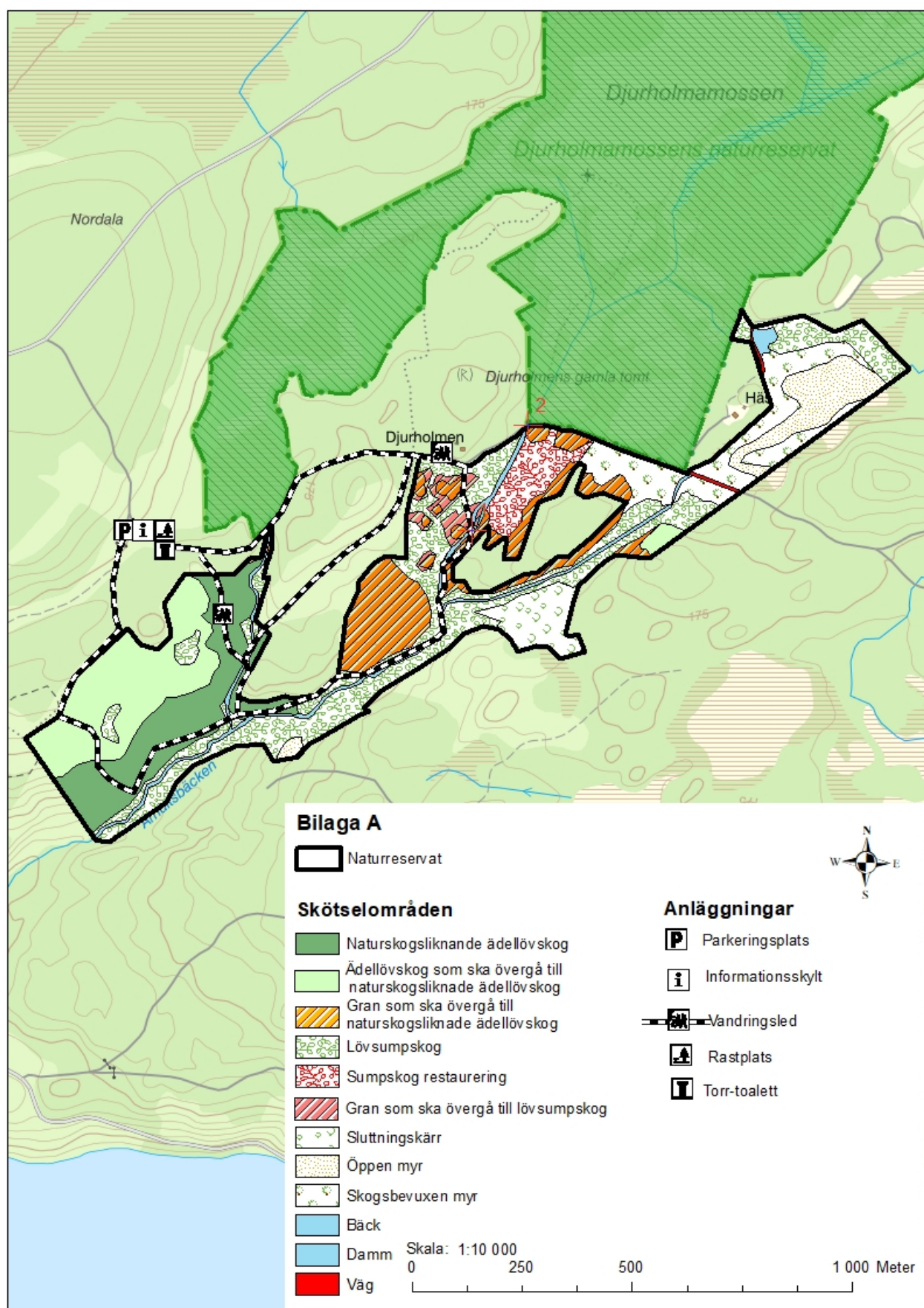
12.1 Litteratur

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, rapport 2006:1
- Fakta skog 1, 2008, SLU, Gunnar Isacsson, Jörg Brunet
- Fakta skog 12, 2008 SLU, Örjan Fritz
- Restoration of beech forest for saproxylic beetles—effects of habitat fragmentation and substrate density on species diversity and distribution, Biodivers Conserv (2009) 18:2387–2404, Jörg Brunet & Gunnar Isacsson
- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Bevarandeplan för Natura 2000-området, Århultsbäcken SE0420272, år 2021, Länsstyrelsen Skåne
- Regional åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Skåne 2019–2023, Länsstyrelsen Skåne
- Värdeutlåtande Svefa AB 2021

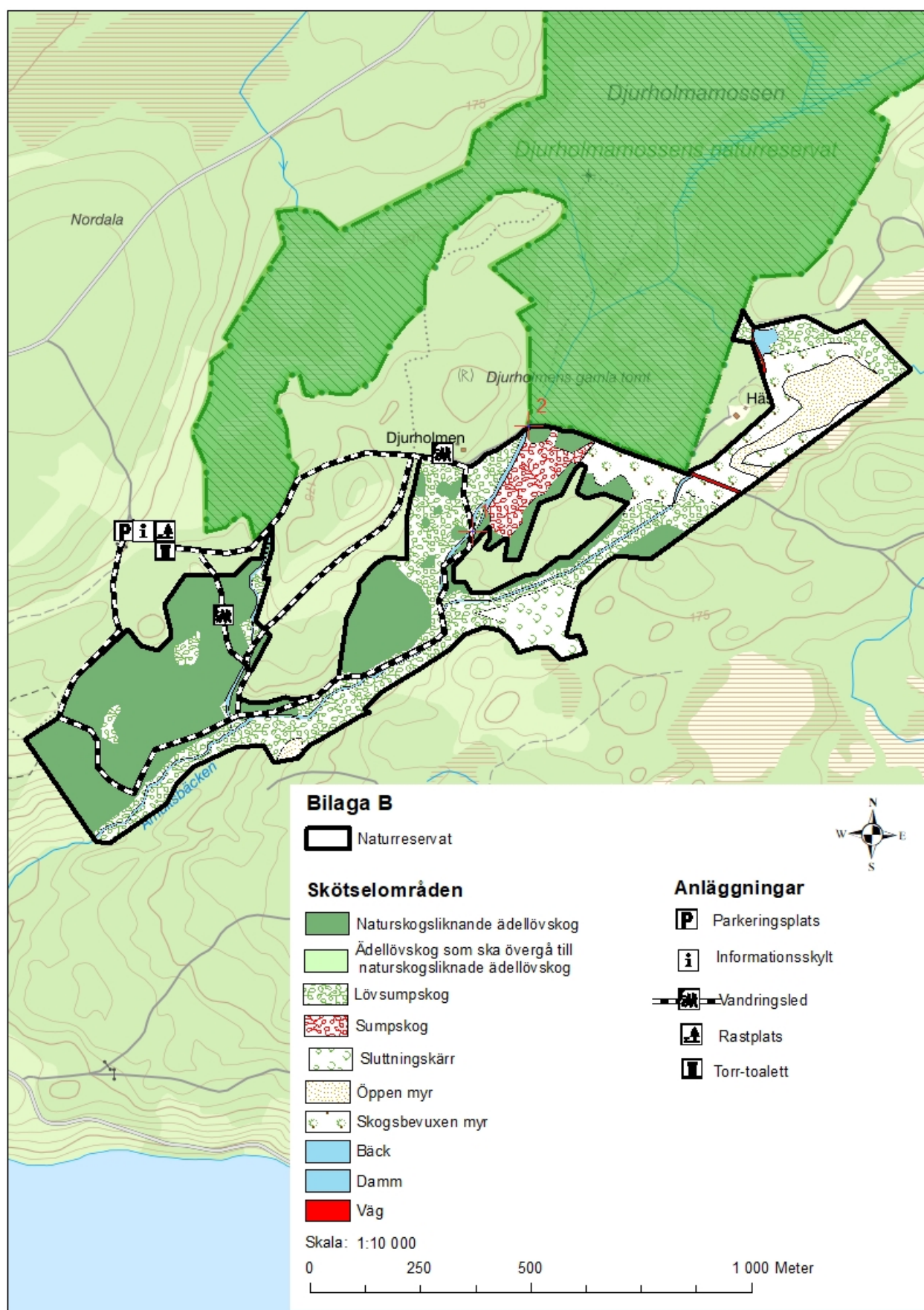
12.2 Kartor

- Generalstabskartan, Hallandsås J243-8-1, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Laga skifte 1921, 11 TÅS-170, Lantmäterimyndighetens arkiv
- Häradsekonomiska kartan, 1926-34 Hallandsås J112-3-11, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1947, Lunds universitet
- Ekonomiska kartan. 1971-72, Hovdala J133-3D4d74, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet Geodatasamverkan

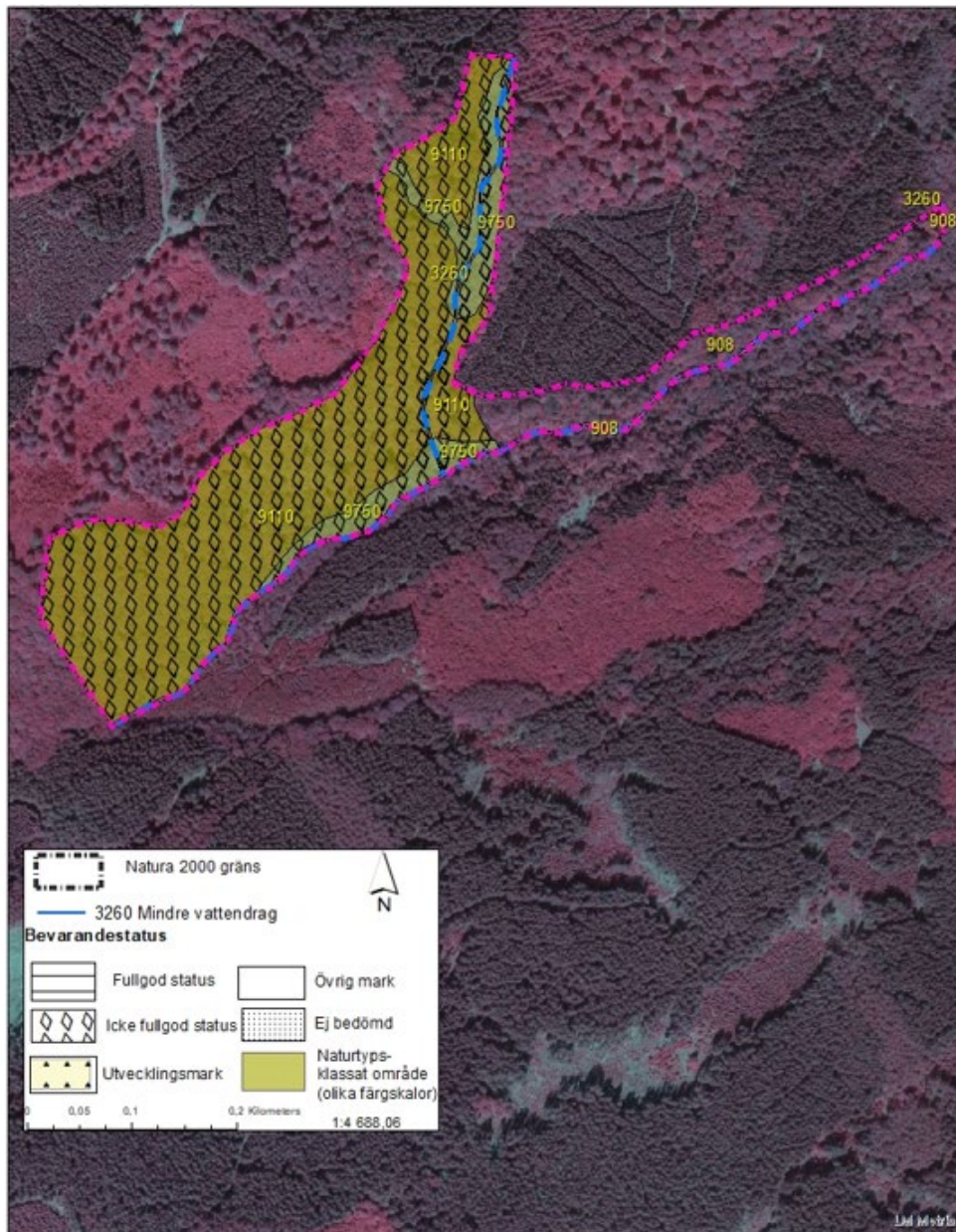
Bilaga A Skötselområden och anläggningar

Bilaga B Målbild och anläggningar

Bilaga C Natura 2000 områden

Naturtyper

- 9110 Bokskog av fryle-typ
- 91E0/9750 Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior*
- 3260 Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor

Icke naturtyper

- 908 Triviallövskog med ädellövinslag

Naturreseptatet Århultsbäcken i Ängelholms kommun utgör en sydvänd lövskogsklädd ravin genomskuren av Århultsbäcken. I norr gränsar området till Djurholmamossen. Detta är det enda stället i Skåne där besökaren på en kort tid kan färdas från en "norrländsk myr" till de sydliga lövskogarna. Området ingår i stiftelsen Skånska landskaps strövområden.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson

Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Skogsstyrelsen: ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt och tillstyrker att reservatet bildas enligt presenterat underlag.

Trafikverket: Naturreservatet berör inte statlig infrastruktur och Trafikverket har inga synpunkter.

SGU: Avstår från att yttra sig i ärendet.

Boverket: Ärendet avslutas utan åtgärd eftersom det bedöms falla utanför Boverkets ansvarsområde/verksamhetsområde.

TeliaSonera Skanova Access AB: Har inget att erinra.
Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

E.ON Energidistribution AB: Vi har inga ledningar inom området och har således inget att erinra. Vi vill dock informera om att vi har koncession inom området och med det sagt har vi anslutningsplikt vid eventuell förfrågan.

Länsstyrelsen: Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet. Då naturreservatet utgörs av en ravin och myrmark förmodar länsstyrelsen att eventuella ledningar kommer att förläggas längs med den väg som går igenom området.

Lunds botaniska förening: Föreningen har inget att erinra mot förslaget och de biologiska värden, hotfaktorer och bevarandeåtgärder som beskrivs i dokumentet. De föreslagna åtgärderna är ambitiösa och genomtänkta, och har goda

förutsättningar att gynna och utveckla områdets biodiversitet på såväl kort som lång sikt. Flera åtgärder syftar till att restaurera och utveckla områdets ädellövskogar, lövsumpskogar och bäckmiljöer. Ingen av dessa åtgärder torde ha negativa effekter på moss- och kärlväxtfloran. Vad gäller hotet från invasiva arter är det befogat att hålla ett extra öga på skunkkallan (*Lysichiton americanus*), något som kanske borde preciseras tydligare i relevanta delar av dokumentet. Vad gäller inplanteringen av "lämpliga rödlistade arter kopplade till ädellövskog" utgår vi från att endast näraliggande lokala provenienser kommer att användas.

Länsstyrelsen: Arbetar mycket aktivt med bekämpande av skunkkalla i länet. Arten är ännu inte känd ifrån naturreservatet men skulle den dyka upp kommer den att bekämpas. Ursprungsplatsen för den rödlistade arten kan skilja sig beroende på art, målsättningen är att öka livsutrymmet för de rödlistade arterna i syfte att på sikt få bort dem från rödlistan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljödepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **27 maj 2022**. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).